Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная Партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

№ 196 (6775) | 24 жніўня 1940 г., субота | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Гадавіна совецка-германскага пакта (перадавы артыкул «Праўды» ад 23 жніўня 1940 г.).
Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР аб унясенні змяненняў у артыкулы 107 і 241-1 Крымінальнага Кодэкса БССР.
Уручэнне грамат удзельнікам ансамбля песні і пляскі пагранічнікаў БССР.
У пракуратуры БССР.
ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ.
Г. Анішчук — Словы і сапраўднасць.
А. Казей — Арганізаваць вучобу комуністаў.
Кацнельсон — Гомельскі Дом партыйнай асветы.
І. Хвошчанка — Забыўчывы сакратар.
Соцыялістычнае спаборніцтва беларускіх, калінінскіх і смаленскіх ільнаводаў. ШЫРОКА СКАРЫСТАЕМ ВОПЫТ КАЛІНІНСКІХ МАЙСТРОЎ ІЛЬНУ.
І. Новік — У калінінскіх ільнаводаў. І. Дарафееў — Атрымаем тону ільновалакна з кожнага гектара.
Б. Фірсаў — За высокі і ўстойлівы ўраджай ільну.
М. Буракоўская — Мае заўвагі.
Лёгкая прамысловасць заходніх абласцей БССР (гутарка з Народным Камісарам лёгкай прамысловасці БССР тав. І. М. Курганам).
Завочная калгасная стаханаўская школа. В. Чэтверыкаў — Аб прычынах гібелі канюшыны.
ЗА РУБЯЖОМ.
Англа-германская вайна. — Дзеянні германскай авіяцыі. — Германская нота англійскаму ўраду. — Абстрэл англійскага ўзбярэжжа. — Лонданскае абвяржэнне. — Камюніке англійскага міністэрства авіяцыі. — Роспуск англійскага парламента на канікулы. Перад прэзідэнцкімі выбарамі ў ЗША. — Налёты англійскіх самалётаў на Германію. — Рабочыя Фінляндыі патрабуюць павышэння заработнай платы. — Ваенныя дзеянні ў Кітаі.

ГАДАВІНА СОВЕЦКА-ГЕРМАНСКАГА ПАКТА

[Год] назад, 23 жніўня 1939 года, быў [падпі]сан у Маскве совецка-германскі да[гавор] аб ненападзе. Гэты дагавор з'яў[ляецца] адным з важнейшых дакументаў [гі]сторыі міжнародных адносін нашай [эпохі], бо ён азнаменаваў рэзкі пералом [у гі]сторыі совецка-германскіх адносін і [з'я]віўся «паваротным пунктам у гісто[рыі] Еўропы, ды і не толькі Еўропы» [(Мо]латаў).

[Пад]пісаннем дагавора быў пакладзен [канец] варожасці паміж Германіяй і [СССР], варожасці, якая штучна распаль[ва]лася правакатарамі вайны, запнаўшымі [клі]н дружбу паміж народамі СССР і [Герм]аніяй.

[Па]дпісваючы дагавор, абедзве стараны [зыхо]дзілі з таго палажэння, што варо[жасць] паміж абодвума дзяржавамі, як [гэта] паказала гісторыя, ніколі не пры[носіла] карысці ні германскаму народу, [ні н]ародам СССР. Рознасць палітычных [сі]стэм і ідэалогіі не магла і не павінна [была] служыць непераадольнай перашко[дай] да ўстанаўлення мірных і сапраўды [добра]суседскіх адносін паміж абодвума [дзяр]жавамі.

[Па]зіцыя Совецкага Саюза вызначала[ся] нязменна прынцыповай і паслядоў[най] палітыкай барацьбы за мір, палі[тыка]й, якая з прадзельнай яснасцю была [сфар]мулірована таварышам **Сталіным** у [с]вазданым дакладзе на XVIII з'ездзе [партыі]:

«Мы стаім за мір і ўмацаванне дзела[вых] сувязей з усімі краінамі, стаім і [бу]дзем стаяць на гэтай пазіцыі, паколь[кі] гэтыя краіны будуць трымацца такіх [жа] адносін з Совецкім Саюзам, паколькі [яны] не паспрабуюць парушыць інтарэсы [нашай] краіны».

[У]становленне дружаственых, добрасу[седс]кіх адносін з Германіяй адпавядала і [інта]рэсам карэнным дзяржаўным інтарэ[сам] СССР. Таму Совецкі Саюз пайшоў [насу]страч Германіі, якая прапанавала [пачаць] перагаворы аб заключэнні пакта [аб] ненападзе.

[П]алітыка Германіі вызначалася ў да[дзеным] выпадку таксама яе карэннымі дзяр[жаў]нымі інтарэсамі, базіравалася на цвя[ро]зым ўчоце велізарнай удзельнай вагі [СС]СР у міжнародным жыцці, уплыву [СС]СР на ўсё міжнароднае развіццё.

[Н]ајбуйнейшае гістарычнае значэнне со[вец]ка-германскага пакта, непарыўна [звя]занае з агульным міжнародным раз[ві]ццём, асабліва выразна выдзяляецца [на] фоне важнейшых падзей, якія адбы[ліся] за прайшоўшы год. Совецка-герман[скі] пакт быў падпісан у момант, калі [над] Еўропай навіслі навальнічныя хмары [імп]ерыялістычнай вайны, задуга і спа[ль]на падрыхтоўваўшайся ў дыплама[тыч]ных канцылярыях Лондана і Пары[жа]. Паследуючае развіццё падзей поў[насцю] пацвердзіла той факт, што права[ка]тары вайны рабілі галоўную стаўку на [рас]пальванне варожасці паміж Германіяй [і] СССР, на правакацыю ўзброенага кан[флі]кта паміж гэтымі буйнейшымі дзяр[жа]вамі Еўропы. Наяўнасць такіх планаў [па]цвердзіў і змест цэлага раду дыплама[тыч]ных дакументаў, потым стаўшых, су[праць] волі іх аўтараў, здабыткам галоснасці.

[І]менна гэтай мэце — правакацыі [уз]броенага канфлікта паміж СССР і Гер[ма]ніяй — служыла праслаўтая палітыка «неўмяшання» англа-французскай [дыпла]матыі, уся мюнхенская палітыка, у [асн]ове якой ляжала імкненне нацкаваць [Гер]манію на Совецкі Саюз. Гэтай-жа [мэ]це служыла і прышоўшая на змену [мюн]хенскай—палітыка уцягнення СССР [у] англа-французскі блок. У аснове гэтай [па]літыкі ляжала імкненне сцікаваць [СС]СР з Германіяй, стварыўшы супроць [Гер]маніі «ўсходні фронт» у асобе СССР, [і] ваяваць супроць Германіі рукамі СССР.

Планы правакатараў вайны былі раз[габ]аны. Таварыш Сталін, выступаючы [на] XVIII з'ездзе партыі, даў убійственную [крыты]ку палітыкі так званай палітыкі «неўмяшання», якая з'яўлялася састаўной [часткай] палітыкі патрыхтоўкі імперыялістычнай [вайны] ў Еўропе. Гэтую імперыялістычную вайну англа-французскія імперыялі[сты] хацелі павязаць Совецкаму Саюзу. [Та]варыш Сталін заклікаў совецкую кра[іну] да пільнасці, ён заклікаў «захоў[ваць] асцярожнасць і не даваць уцягнуць [у] канфлікты нашу краіну правакатарам [в]айны, прывыкшым заграбаць жар чу[жымі] рукамі». Крывадушная, двайстая [іг]ра англа-французскага блока была [вы]кр[у]чана і выкрыта ў ходзе перагавораў [па]між Англіяй і Францыяй, з аднаго бо[ку], і СССР — з другога. Гэтыя перага[воры] папярпелі няўдачу, бо СССР [illegible]

[illegible]

вейшым задавальненнем як народамі СССР, так і германскім народам. Яны справядліва ацанілі гэты гістарычны дакумент, які заклаў аснову для дружбы паміж народамі Германіі і СССР, як перамогу палітыкі, накіраванай супроць распальвання вайны.

І сапраўды, той факт, што дзве буйнейшыя дзяржавы Еўропы дагаварыліся аб міру і выключылі магчымасць ваеннага канфлікта паміж імі, ужо сам па сабе абмежаваў сферу дзеяння англа-французскіх арганізатараў вайны, звузіў плацдарм другой імперыялістычнай вайны, якая хутка выбухнула. У выніку падпісання совецка-германскага пакта увесь усход Еўропы быў выведзен з-пад пагрозы ператварэння ў тэатр ваенных дзеянняў. Няма ніякага сумнення і ў тым, што ўмацаванне міру на ўсходзе Еўропы садзейнічала ў велізарнай ступені і захаванню міру на Балканах.

Аднак умацаванне міру на ўсходзе Еўропы, звужэнне магчымасці плацдарма вайны менш за ўсё ўваходзіла ў разлікі тых, хто падрыхтоўваў гэтую вайну, хто разлічваў уцягнуць у яе як мага больш дзяржаў, хто да гэтага часу не пакінуў надзей на далейшае расшырэнне вайны, на ператварэнне яе ў сусветную. Таму імперыялістычная прэса Англіі, Францыі і ЗША сустрэла заключэнне совецка-германскага пакта ў штыхі, падняла злосны вой, разгарнула лютую паклёпніцкую кампанію супроць СССР.

Вестка аб совецка-германскім пакце прагучала, як апошняя перасцярога арганізатарам і натхніцелям імперыялістычнай вайны. Гэтая перасцярога, аднак, не мела ўплыву. Вайна пачалася. Першай ахвярай яе стала наскрозь прагнілая Польская дзяржава, якая кінулася ў ваенную авантуру ў разліку на праслаўтыя «гарантыі» Лондана і Парыжа.

Панская Польшча не вытрымала ўдару і рассыпалася, развалілася, як картачны домік, не дачакаўшыся якой-небудзь дапамогі ад сваіх саюзнікаў. Не гледзячы на гэту няўдачу, англа-французскі блок не адмовіўся ад сваіх планаў. І трэба сказаць, што і тады жывы былі ў імперыялістычных кругах Францыі і Англіі надзеі на тое, што ўдасца ўзарваць совецка-германскую дружбу. Гэтым кругам прышлося перажыць новае расчараванне. Совецка-германскія адносіны прадаўжалі развівацца спрыяюча для абодвух старон. 28 верасня 1939 года было падпісана новае совецка-германскае пагадненне: германа-совецкі дагавор аб дружбе і граніцы паміж СССР і Германіяй.

Гэты дагавор, які ўрэгуляваў пытанні, звязаныя з распадам Польскай дзяржавы, стварыў моцны фундамент для працяглага міру ва Усходняй Еўропе, стварыў прадпасылкі для далейшага развіцця і ўмацавання дружаственных адносін паміж Германіяй і СССР. 28-га верасня Старшыня Совета Народных Камісараў СССР і Народны Камісар па замежных справах таварыш В. М. Молатаў абмяняўся з германскім міністрам замежных спраў фон-Рыбентропам пісьмамі па пытаннях далейшага развіцця гаспадарчых адносін паміж абодвума дзяржавамі.

Пасля распаду Польскай дзяржавы Германія прапанавала Англіі і Францыі спыніць вайну. Совецкі ўрад падтрымаў ініцыятыву Германіі. Але ні германская прапанова, ні выступленне СССР не знайшло водгуку ні ў Англіі, ні ў Францыі. Вайна прадаўжалася, несучы разарэнне, бедствы і пакуты ўсім тым народам, якіх арганізатары вайны ўцягнулі ў гэтую бойню.

Совецка-германскі пакт меў буйнейшае значэнне для развіцця мірнай палітыкі Совецкага Саюза, для ўмацавання беззапечнасці совецкіх рубяжоў. Совецкі Саюз, калі ўзнікла вайна паміж Англіяй і Францыяй з аднаго боку і Германіяй—з другога, заняў пазіцыю нейтралітэта.

Няма сумнення, што совецка-германскі пакт аблягчыў Совецкаму Саюзу захаванне пазіцыі нейтралітэта, аблягчыў Совецкаму Саюзу ажыццяўленне мірнай палітыкі.

З другога боку, наяўнасць совецка-германскага пакта, роўна як і дагаворы аб дружбе і дзяржаўнай граніцы паміж Германіяй і СССР, забяспечыла Германіі спакойную ўпэўненасць на Усходзе.

Развіццё совецка-германскіх дружаственых адносін знайшло сваё выражэнне ва ўмацаванні і расшырэнні гаспадарчых сувязей паміж абодвума дзяржавамі. У рэзультаце дзейнасці выязджаўшай у Германію совецкай гаспадарчай дэлегацыі і прыязджаўшай у СССР германскай эканамічнай дэлегацыі, былі паспяхова завершаны перагаворы аб гаспадарчым пагадненні, якое было падпісана 11 лютага 1940 года. Гэтае пагадненне прадугледжвае шырокае і ўзаемна-выгаднае развіццё [illegible]

[illegible]

(Молатаў).

(Перадавы артыкул «Праўды» ад 23 жніўня 1940 г.).

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР
аб унясенні змяненняў у артыкулы 107 і 241-1 Крымінальнага Кодэкса БССР

У адпаведнасці з Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 10 жніўня 1940 года «Аб крымінальнай адказнасці за дробныя крадзяжы на вытворчасці і за хуліганства» ўнесці наступныя змяненні ў артыкулы 107 і 241-1 Крымінальнага Кодэкса БССР:

1. Сфармуліраваць п. «а» арт. 107 КК БССР у наступнай рэдакцыі: «107 а) Хуліганскія дзеянні на прадпрыемствах, ва ўстановах і ў грамадскіх месцах — караюцца турэмным зняволеннем тэрмінам на адзін год, калі гэтыя дзеянні па сваім характары не цягнуць за сабой больш суровага пакарання».

2. Сфармуліраваць арт. 241-1 КК БССР у наступнай рэдакцыі:

«241-1. Дробная крадзеж, незалежна ад яе размераў, зробленая на прадпрыемстве або ва ўстанове,—караецца турэмным зняволеннем тэрмінам на адзін год, калі па сваім характары яна не цягне за сабой па закону больш цяжкага пакарання».

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Н. НАТАЛЕВІЧ.
За Сакратара Прэзідыума Вярхоўнага Совета
Член Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР А. МАТВЕЕЎ.

22 жніўня 1940 г. г. Мінск.

УРУЧЭННЕ ГРАМАТ УДЗЕЛЬНІКАМ АНСАМБЛЯ ПЕСНІ І ПЛЯСКІ ПАГРАНІЧНІКАЎ БССР

Учора Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Наталевіч уручыў граматы Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР 16 байцам і камандзірам—удзельнікам ансамбля песні і пляскі пагранічнікаў БССР, выступаўшага з вялікім поспехам на дэкадзе беларускага мастацтва ў Маскве. Сярод узнагароджаных тт. Сарокін, Бабрук, Залескі, Арлоў, Панамарэнка, Даніла і інш.

Тав. Наталевіч павіншаваў удзельнікаў ансамбля з высокай узнагародай і пажадаў ім далейшых творчых поспехаў [illegible]

Адказнае слова сказаў тав. Сарокін, які запэўніў партыю і ўрад, што ансамбль [illegible] сацыялізма, героя-пагранічніка, пільна ахоўваючых совецкія рубяжы, будзе і ў далейшым служыць справе ўмацавання абароназдольнасці краіны.

Ансамбль песні і пляскі пагранічнікаў БССР—малады калектыў мастацкай самадзейнасці, які заслужана заваяваў [illegible] пагранічнікаў і насельніцтва рэспублікі.

[illegible]

У ПРАКУРАТУРЫ БССР

Органамі пракуратуры БССР выкрыты рад фактаў невыканання пастановы ЦК ВКП(б) і СНК СССР [illegible]

[illegible]

та, таго-ж раёна, Сокалаў раздаў на працадні 7.000 кгр. зярна, здаўшы дзяржаве толькі 500 кгр. Старшыня калгаса «Чырвоны перадавік», Каменскага сельсовета, Драпойскага раёна, Мельнікаў С. С., не здаўшы дзяржаве ні аднаго кілограма збожжа, раздаў на працадні 1 тону зярна.

[illegible] туры да крымінальнай адказнасці. Старшыня калгаса «Ударнік», Лоеўскага раёна, Музычэнка за раздачу на працадні 989 кгр. зярна і нядачу збожжа дзяржаве асуджан да 1 года папраўча-працоўных работ.

(БЕЛТА).

ТЭЛЕГРАМЫ

НАЛЁТЫ АНГЛІЙСКІХ САМАЛЁТАЎ НА ГЕРМАНІЮ

ЛОНДАН, 23 жніўня. (ТАСС). Міністэрства авіяцыі перадае: «Англійскія самалёты ў ноч на 22 жніўня [illegible] ныя чыгуначныя цэнтры. Бомбы скінуты на тунель паміж Геймбургам і Вердэнам [illegible]

ЛОНДАН, 23 жніўня. (ТАСС). Як паведамляе агентства Рэйтэр, [illegible]

Рабочыя Фінляндыі патрабуюць павышэння заработнай платы

ХЕЛЬСІНКІ, 23 жніўня. (ТАСС). Газета «Суомен сосіалідэмакраатті» паведамляе, што ў Хельсінкі адбыўся агульны сход членаў прафсаюза шафёраў, на якім абмяркоўвалася пытанне аб павышэнні заработнай платы.

Газета паведамляе таксама, што былі [illegible] адмовіліся павысіць зарплату [illegible]

Прафсаюз металістаў прапанаваў прадпрымальнікам павысіць заработную плату на адну марку ў гадзіну, а тарыфы на здзельную работу—на 15 проц.

Прамова Бадуэна

ЛІОН, 23 жніўня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Гавас, французскі міністр замежных спраў Бадуэн, выступаючы па радыё з прамовай, заявіў: «У адказ на дакор Чэрчыля аб тым, што Францыя перастала біцца, трэба падкрэсліць, што вайна не магла больш працягвацца. Калі цяпер, па словах Чэрчыля, гатовы біцца два мільёны англійскіх салдат, то ў чэрвені разам з французамі білася ўсяго 50 тысяч салдат англічан і толькі адна дзесятая частка англійскай авіяцыі часам паказвалася над абшырнымі палямі бою. Фран[illegible] рэзервы. На аснове гэтага мы звярнуліся 2 жніўня з поўнай прапановай к Лондану, але адказ быў адмоўным. Гэта адмова з'яўляецца актам магчыма больш варожым, чым злашчасны напад у Мерэль-Кебіры (Алжыр). Урад павінен зрабіць усё магчымае, каб пазбавіць ад пакут голаду нашу краіну».

Становішча бежанцаў ва Францыі

БЕРЛІН, 23 жніўня. (ТАСС). Газета «Берлінер берзенцэйтунг» паведамляе, што ў акупіраваныя області Францыі вярнулася 800 тысяч бежанцаў з неакупіраваных раёнаў. У сувязі з павелічэннем колькасці паяздоў, перавозячых бежанцаў, яны, як відаць, змогуць вярнуцца на свае месца жыхарства к канцу восені. Да 10 жніўня было дэмабілізавана адзін мільён французскіх салдат, занятых зараз на работах у сельскай гаспадарцы, а 500 тысяч дэмабілізаваных салдат, не змогшых вярнуцца ў акупіраваныя області Францыі, знаходзяцца ў спецыяльных лагерах. Гэтыя салдаты будуць заняты на сельскагаспадарчых, а таксама на аднаўленчых работах.

Пазіцыя лідэраў Індыйскага нацыянальнага кангрэса

НЬЮ-ЙОРК, 23 жніўня. (ТАСС). Як перадае карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс, у кіруючых кругах індыйскага нацыянальнага кангрэса заяўляюць, што паслядоўнікі Гандзі цвёрда настойваюць на прадастаўленні поўнай свабоды Індыі. Відны лідэр кангрэса Неру заявіў: «Мы рашуча выступаем супроць урада імперыялізма. Наша апазіцыя не мае тэндэнцый да паслаблення».

Ваенныя дзеянні ў Кітаі

У раёне Чжунсяна, у Цэнтральным Кітаі, з 15 па 22 жніўня японцы страцілі забітымі і раненымі каля двух тысяч чалавек.

У Паўднёвым Кітаі, у раёне Лунчжоу кітайскія войскі вярнулі Шанцын і Нінмін. Гэтымі днямі кітайскія войскі, ураваўшыся ноччу ў Хуасянь (на поўнач ад Кантона), падпалілі японскія ваенныя склады і казармы. Партызаны зрабілі некалькі крушэнняў японскіх воінскіх паяздоў на Кантон-Ханькоускай чыгунцы.

У Паўночным Кітаі, на поўдні правінцыі Шаньсі, кітайскімі партызанамі захвачана рад важных пунктаў. У правінцыі Шаньдунь яны авалодалі Тайэрчжуанем, адрэзаўшы яго ад японскіх баз.

На поўначы правінцыі Хэнань партызанамі ўзарван японскі воінскі поезд, які ішоў з Сіньсяна ў Боаі. У час крушэння забіт камандзір японскай брыгады генерал Аогусп.

**

Кітайскія ўлады абвяргаюць пашыраемыя японцамі чуткі аб парушэнні граніцы Інда-Кітая кітайскімі войскамі.

23 жніўня. (ТАСС).

Па Совецкай краіне

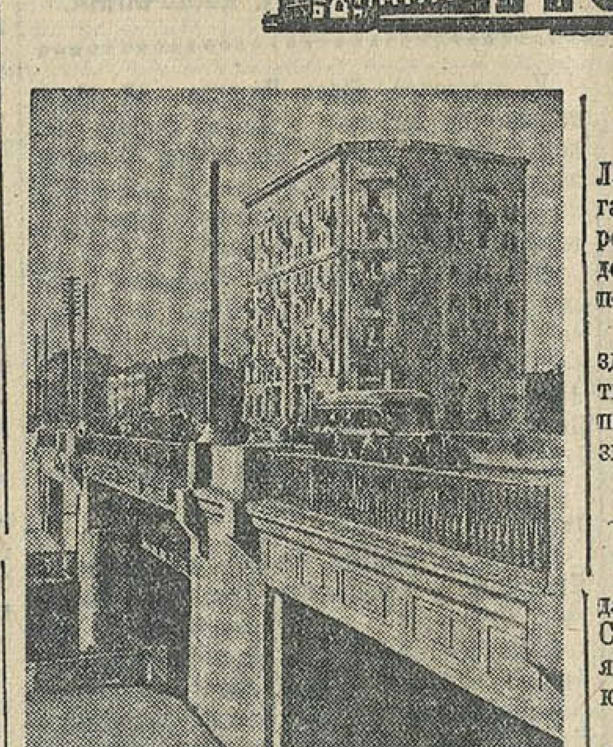

Масква — сталіца СССР. Новы Высокаяузскі мост.
Фото С. Овідзя. (Фотаклішэ ТАСС).

З'ЁМКІ ФІЛЬМА «ЯКАЎ СВЕРДЛОЎ»

У Кінешму выехала група творчых работнікаў фабрыкі «Союздетфильм», якія ставяць фільм «Якаў Свердлоў». У Кінешме будуць зняты кадры аб першым перыядзе рэвалюцыйнай дзейнасці Якава Міхайлавіча Свердлова. У прыватнасці, прадстаўць зазняць эпізод аб тым, як ашукаўшы «шпікаў», малады рэвалюцыянер перавозіць на лодцы праз Волгу друкарскі станок, на якім друкаваліся падпольныя лістоўкі.

У саставе экспедыцыі—рэжысёр-ордэнаносец С. Юткевіч, аператар І. Мартаў, выканаўца ролі Свердлова артыст Л. Любашэўскі, артыст Н. Кручкоў, які іграе ролю рабочага Трафімава, і іншыя. У Маскву экспедыцыя вернецца ў пачатку верасня.

КУРОРТЫ ЛАТВІІ СТАЛІ ЗДАБЫТКАМ ПРАЦОЎНЫХ

РЫГА, 23 жніўня. (ТАСС). Курорты Латвіі, якімі раней карысталіся толькі багачы, цяпер становяцца даступнымі шырокім народным слаям. Міністр народнага дабрабыту тав. Лаціс паведаміў па гэтаму поваду наступнае:

— Дзяржава бярэ на сябе клопаты аб здароўі працоўных пры скарыстанні ў гэтых мэтах усіх лячэбных месц і месц адпачынку. Тысячы рабочых і служачых змогуць лячыцца на Кемернскім курорце, дзе ёсць багацейшыя серныя крыніцы. Вельмі добра абсталяваная і камфартабельная Кемернская гасцініца ператворана ў санаторый; тут пачала ўжо курс лячэння першая партыя хворых—былыя палітзняволеныя, барацьбіты супроць буржуазна-памешчыцкай клікі. Мяркуецца пабудаваць яшчэ некалькі санаторыяў і абмяркоўваецца пытанне аб магчымасці ператварэння Кемерна ў курорт агульнасаюзнага значэння.

ЭКСКУРСІІ НА ЎСЕСАЮЗНУЮ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧУЮ ВЫСТАЎКУ З ЛІТВЫ, ЛАТВІІ І ЭСТОНІІ

Сяляне і спецыялісты сельскай гаспадаркі Літоўскай, Латвійскай і Эстонскай Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік праяўляюць велізарную цікавасць да Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі.

Ідучы насустрач пажаданням грамадзян новых совецкіх рэспублік, галоўны камітэт Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі арганізуе ў бліжэйшы час экскурсіі з Прыбалтыкі. На выстаўку ў верасні запрашаюцца тысяча сялян і спецыялістаў сельскай гаспадаркі Літоўскай, Латвійскай і Эстонскай ССР, у тым ліку з Латвіі прыбудзе 480 чалавек, з Літвы 320, з Эстоніі 200 чалавек.

У Маскве кожная экскурсія прабудзе шэсць дзён. Пяць дзён прысвячаюцца агляду выстаўкі і дзень—азнаямленню са сталіцай.

Прыезд першай групы экскурсантаў чакаецца ў пачатку верасня.

(ТАСС).

ЛЬВОЎСКІЯ РАДЫЁПРЫЁМНІКІ

Львоўскае прамыслова-кааператыўнае таварыства «Радыёпром» даставіла ў Маскву першыя ўзоры асвоенага ім высокаякаснага сямілямпавага радыёпрыёмніка тыпу РП-77. Новыя радыёпрыёмнікі адзначаюцца высокай якасцю. Яны разлічаны на прыём перадач радыёстанцый Еўропы і Амерыкі.

Да канца года «Радыёпром» выпусціць 700 такіх прыёмнікаў. З пачатку будучага года вытворчасць іх значна павялічыцца.

ЛІКВІДАЦЫЯ ХАЛАСТЫХ ПРАБЕГАЎ АЎТАМАШЫН

КІЕЎ. Паўтара года назад на Украіне разгарнулася барацьба за ліквідацыю прабегаў аўтамашын парожняком.

У буйных перагрузачных пунктах арганізаваны спецыяльныя аўтабазы. Ведамственыя машыны, адпраўляючыся за грузам або вяртаючыся пасля дастаўкі яго, заязджаюць на базу. Тут яны бяруць груз або ім даецца адрас, дзе яго атрымаць.

У гэтым годзе на Украіне такім чынам дадаткова перавезена 13 тысяч тон груза.

ПЕРАД ПУСКАМ СУЛЬФАТ-ЦЭЛЮЛОЗНАГА КАМБІНАТА

КЯКІСАЛЬМІ. На Кякісальмінскім сульфат-цэлюлозным камбінаце (Карэла-Фінская ССР) ідзе падрыхтоўка да пуску ў эксплаатацыю першай чаргі. Аднаўлены драўнінны і аддзелачны цэхі, чатыры варачныя і тры паравыя катлы. Будаўнікі спаборнічаюць за дастойную сустрэчу пятай гадавіны стаханаўскага руху.

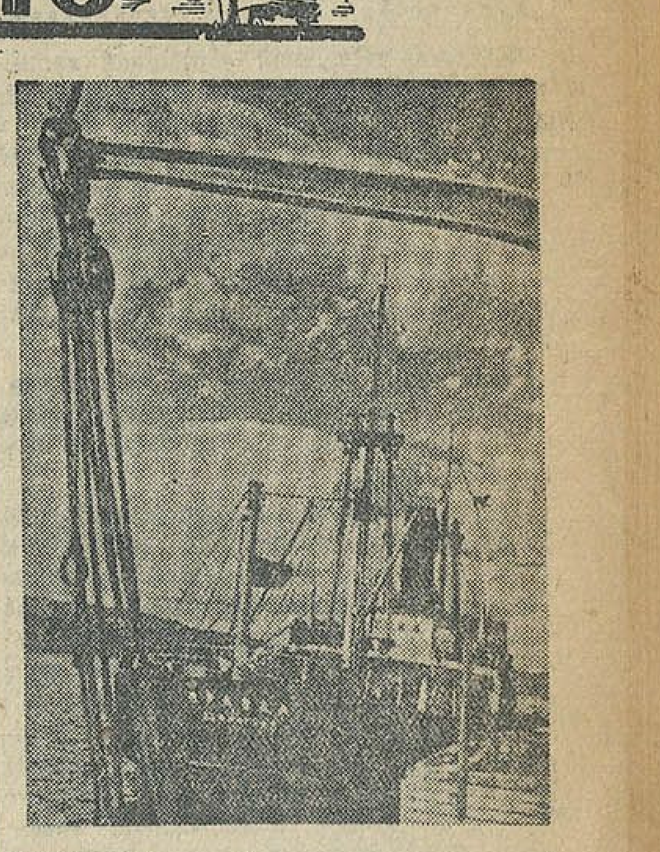

Навігацыя ў заходнім сектары Арктыкі. Параход «Праўда» ля прычалаў Мурманскага порта перад адпраўкай у рэйс.
Фото Н. Чэрных. (Фотаклішэ ТАСС).

ДВА ГОДЫ НА ЛЕДНІКУ ФЕДЧАНКА

СТАЛІНАБАД. У гарах Заходняга Паміра раскінуўся ляднік Федчанка — адзін з найвялікшых на зямным шары. Тут, на метэаралагічнай станцыі, у суровых кліматычных умовах на працягу двух год жыве пяцёрка зімоўшчыкаў.

Імі праведзены каштоўныя назіранні за таяннем ледніка, замерана граніца верхніх снягоў.

НОВАЯ ВУГАЛЬНАЯ ШАХТА

ШАХТЫ. Закончана будаўніцтва Гундараўскай шахты. Новая шахта будзе даваць за суткі 1.000 тон каксуючыхся вугляў. Усе працэсы работы механізіраваны.

Будуецца рабочы пасёлак. У шахце пракладзена 8-кіламетравая чыгунка. Працуе электрападстанцыя. (ТАСС).

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

АРГАНІЗАВАЦЬ ВУЧОБУ КОМУНІСТАЎ

Статут ВКП(б) абавязвае кожнага комуніста нястомна працаваць над павышэннем свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню, авалодваць асновамі марксізма-ленінізма. Партыйныя арганізацыі абавязаны кантраляваць і дапамагаць комуністам у іх рабоце над сабой.

На жаль, гэтай ісціны не жадаюць зразумець кіраўнікі Кобрынскай райпартарганізацыі. Патрабаванне статута аб вучобе комуністаў у гэтай партарганізацыі груба парушаецца. Адзела прапаганды і агітацыі райкома КП(б)Б на сутнасці зусім не кіруе партыйнай вучобай.

Як водзіцца, кожны месяц аддзел прапаганды і агітацыі райкома партыі складае план работы. У гэтых планах прадугледжваецца арганізацыя лекцый, дакладаў, і г. д. Але пасля зацвярджэння плана ён на другі-ж дзень парушаецца. На працягу месяца РК КП(б)Б намецілі правесці для комуністаў і беспартыйнага актыва 17 лекцый на розныя тэмы, дакладаў, гутарак, нарады. Ні адно з намечаных мерапрыемстваў не праведзена ў жыццё.

7 жніўня, згодна плана, павінна была адбыцца нарада кіраўнікоў агітколектываў. Прапанаваны тэматычны план вучобы сакратароў пярвічных партарганізацый. Нарада была сарвана. Ні ў шэрагу арганізацый не было праведзена 7 жніўня сходаў.

План правядзення праведзеных 11 жніўня лекцый аб кіраўніцтве правільнае і ўстаноўленае гэта на тэму «Суд і пракуратура ў сістэме дыктатуры пралетарыята». І гэта лекцыя была сарвана.

Так, прыблізна, «выконваецца» план работы аддзела прапаганды і агітацыі райкома партыі і ў мінулыя месяцы.

Важным метадам прапаганды з'яўляецца правядзенне лекцый. Аднак лекцыі, якія райкомам партыі і ранейшымі гадамі абслуговаліся, чыталіся вельмі рэдка. 24 чэрвеня ў партгабінеце была чытана лекцыя на тэму «Кніга В. І. Леніна «Матэрыялізм і эмпірыякрытыцызм». На ёй прысутнічала толькі 21 комуніст.

Для комуністаў і беспартыйных, якія не могуць самастойна працаваць над кнігай, арганізаваны гурткі. Аднак гэтыя гурткі працуюць з вялікімі перабоямі. Згодна рашэння райкома партыі ўстанова арганізавала пры партыйных кабінетах два гурткі па вывучэнню гісторыі ВКП(б). Кіраўнікі гурткоў зацверджаны. Гурток пры гісторыі партыі для комуністаў ужо на працягу года праходзіць, а ў гурток, арганізаваны пры беспартыйнага актыва, праведзена ўжо 6 заняткаў. Яго наведваюць больш 25 чалавек. Гэта гаворыць аб неацэнна вялікай цязе беспартыйных да гісторыі партыі.

У раёне толькі невялікая група людзей пастаянна працуе над вывучэннем тэорыі марксізма-ленінізма. Асноўная-ж маса партыйнага і совецкага актыва не павышае свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню.

Дырэктар Кобрынскай МТС тав. Іназемцаў на пытанне, як ён вывучае гісторыю ВКП(б), адказаў: «За вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» я ўзяўся яшчэ ў мінулым годзе, але з-за занятасці і невядома калі закончу. Час ад часу чытаю, але сістэматычна займацца не магу».

Намеснік дырэктара гэтай-жа МТС па палітчасці — сакратар пярвічнай партарганізацыі — тав. Пукач сказаў, што ён вывучыў тры раздзелы «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», але ў гутарцы не змог адказаць на пытанне з першага раздзела «У чым заключаюцца заслугі і памылковыя погляды плеханаўскай групы «Вызваленне працы». Тав. Пукач не змог адказаць і на пытанне, калі газета «Искра» стала меншавіцкай.

Тое-ж можна сказаць і аб сакратару пярвічнай партарганізацыі райуправлення сувязі тав. Камчыну. Прыводзім урывак з гутаркі з ім.

— Ці чыталі вы аб другім з'ездзе РСДРП?

— Чытаў.

— У якім годзе ён адбыўся?

— Не памятаю, забыўся.

— Якая фармуліроўка была прынята на другім з'ездзе РСДРП па першаму параграфу статута партыі?

— Аб гэтым я нічога не ведаю і не чуў.

— Што вы ведаеце аб падзяленні партыі на большэвікі і меншавікі?

— Аб гэтым я не чытаў.

Камандзіры, як кажуць, лішнія. Зусім не працуюць над сабой комуністы тт. Фалкоў (партарганізацыя райвыканкома), Вільга (партарганізацыя райна), кандыдат партыі Шлейнойч (партарганізацыя горхарчкомбіната), Калінін (партарганізацыя пажарнай дружыны) і іншыя.

Сакратар пярвічнай партарганізацыі фінансава-банкаўскіх работнікаў тав. Лукашонка сам не вучыцца і не арганізаваў вучобу комуністаў. Комуністы тт. Казлоў і Шкленка другі год «вывучаюць» другі раздзел «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

У пярвічных партарганізацыях раёна не практыкуецца метад таварыскіх субяседаванняў. Сакратары райкома партыі тт. Аронаў, Слабодчыкаў і Шуйскі мала турбуюцца аб вучобе комуністаў, не цікавяцца тым, як яны працуюць над сабой.

Прыведзеных прыкладаў дастаткова, каб сказаць, што вучоба комуністаў у Кобрынскай райпартарганізацыі — запушчаны ўчастак работы.

Праўда, у раёне ёсць комуністы, якія настойліва і сістэматычна працуюць над вывучэннем марксізма-ленінізма. Добра працуюць над сабой загадчык райза тав. Габораш, дырэктар школы тав. Зубаў, народны суддзя тав. Энцін, інструктар РК КП(б)Б тав. Паленкоў, загадчык сектара ўчота РК КП(б)Б тав. Ляўковіч і іншыя. Аднак вопыт гэтых перадавых комуністаў не стаў яшчэ здабыткам усёй райпартарганізацыі.

А. КАЗЕЙ,
загадчык партаддзела кобрынскай райгазеты «Труд», Брэсцкай вобласці.

ГОМЕЛЬСКІ ДОМ ПАРТЫЙНАЙ АСВЕТЫ

У сваім рашэнні «Аб пастаноўцы прапаганды марксізма-ленінізма ў Беларускай ССР, Арлоўскай і Курскай абласцях» ЦК ВКП(б) адзначыў, што «Работа партыйных кабінетаў таксама недастаткова нацэлена на самастойнае вывучэнне асноў марксізма-ленінізма кадрамі партыйных і непартыйных большэвікоў. Работнікі партгабінетаў звычайна пасіўна чакаюць, калі да іх звернуцца за дапамогаю...».

Тэта рашэнне ЦК ВКП(б) з'явілася праграмай дзеяння для работнікаў Гомельскага Дома партыйнай асветы. Гэтыя ўказанні ЦК ВКП(б) ляглі ў аснову ўсёй работы Дома партыйнай асветы.

Адным з буйных недахопаў нашага Дома партыйнай асветы было незадавальняючае пастаноўка лекцыйнай справы. Кіраўнікі партыйнай асветы і актывісты гарвыкома КП(б)Б і Дома партыйнай асветы нешматлікіх лекцый. Лекцыі ў большасці прачыталіся нясістэматычна, без уліку запатрабаванняў слухачоў.

У Доме партыйнай асветы створаны групы самастойна вывучаючых марксізм-ленінізм, арганізаваны лектарыі для сакратароў пярвічных партарганізацый і іх намеснікаў.

Лекцыі таксама чыталіся непасрэдна на буйных прадпрыемствах, абласных і гарадскіх установах.

асобных тэорых асноваапалажнікаў марксізма-ленінізма.

Кожная лекцыя перад пачаткам яе абмяркоўваецца ў кругу лектараў і прапагандыстаў.

Пачалі практыкаваць і платныя лекцыі, якія сябе поўнасцю апраўдалі.

За апошні час пастаўлена на належную вышыню кансультацыйная работа.

Мы зараз практыкуем групавыя кансультацыі па пытаннях міжнароднага становішча, якія праводзяцца, як правіла, у час абедзенных перапынкаў.

Там Дом партыйнай асветы мае ўсе ўмовы для аказання сур'ёзнай дапамогі самастойна вывучаючым марксізм-ленінізм.

Але, на жаль, гэтых багатых магчымасцей яшчэ не скарыстоўваюць поўнасцю.

Задача заключаецца ў тым, каб вучоба пастаўлена ў пярвічных партыйных арганізацыях, прыцягнуць комуністаў і беспартыйных інтэлігентаў ў Дом партыйнай асветы.

КАЦНЕЛЬСОН,
дырэктар гомельскага Дома партыйнай асветы.

Забыўчывы сакратар

У лютым 1939 года сем малых калгасаў аб'яднаны ў Брагінскім раёне... Шкуратаўская сельсовета, Брагінскага раёна, падалі заявы аб прыёме ў комсамол. Хутка іх прынялі ў рады ЛКСМБ.

Пасля гэтага фармальнага акта райком ЛКСМБ не праявіў ніякіх клопатаў аб росце і ўмацаванні новай комсамольскай арганізацыі.

Спачатку комсамольцы актыўна ўзяліся за работу. Яны прайшлі навучанне ў гуртку ПВХА, а некаторыя і на значкі ГСА і ГПА.

Па рэкамендацыі комсамольскай арганізацыі ЛКСМБ Фурманца ў райком комсамола на працягу 1939 года, а таксама ў сувязі з Указам, не скупіўся, але далей іх не ішоў. А тым часам комсамольская работа зусім заняпала. Комсамольцы тт. А. Хадасюк і М. Гацко з 1939 года ніяк не могуць атрымаць членскія білеты, хаця некалькі разоў спецыяльна прыязджалі ў райком ЛКСМБ. Са студзеня 1940 года яны не плацілі членскіх узносаў.

Гэты прыклад—не адзінкавая з'ява ў рабоце райкома комсамола.

Надыходзячыя выбары кіруючых комсамольскіх органаў з'ўляюцца праверкай работы кожнай комсамольскай арганізацыі. У непрыглядным святле будуць выглядаць на гэтых выбарах Брагінскі РК ЛКСМБ і яго сакратар тав. Фурманец.

І. ХВОШЧАНКА.

Па даручэнню партыйнага бюро завода «Ударнік» (г. Мінск) член партыі тав. Пішчалка і кандыдат партыі тав. Кнігаў праводзяць абаронную работу на заводзе. На здымку: тав. М. Н. Кнігаў і тав. С. К. Пішчалка рыхтуюцца да справаздачы перад партбюро аб прароблёнай імі рабоце. Фота І. Казловіча.

СЛОВЫ І САПРАЎДНАСЦЬ

(Ад нашага карэспандэнта па Брэсцкай вобласці)

Сакратар пярвічнай партыйнай арганізацыі Брэсцкага абласнога зямельнага аддзела тав. Крапіўка сцвярджае, што з працоўнай дысцыплінай у апараце гэтай установы справа абстаіць больш-менш добра: Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня абмяркоўваўся на сходзе супрацоўнікаў, прынята адпаведная рэзалюцыя, выдан загад, якім устаноўлен распарадак дня.

Падшыўшы рэзалюцыю да справы, партыйная арганізацыя і кіраўніцтва аблза тым і абмежавалі свае клопаты аб выкананні Указа.

Плады такіх фармальных адносін да ўпарадкавання працоўнай дысцыпліны хутка сказаліся. 10 ліпеня інспектар па ўчоту С. А. Чупрынская спазнілася на тры мінуты. Загадам па ўстанове ёй паставілі «на від». 15 ліпеня яна зноў спазнілася на 5 мінут. На гэты раз аб'явілі вымову. У гэты-ж дзень на 3 мінуты спазніўся эканаміст па працы Крозэ Г. П. Праз дзень — 17 ліпеня — начальнік сектара жывёлагадоўлі комсамолец Белы спазніўся на 6 мінут, а комсорг В. К. Ржэўскі — на паўтары гадзіны. Крозэ і Белы атрымалі адміністратыўнае спагнанне, а прагульшчыка Ржэўскага аддалі пад суд.

Але прагульшчык Ржэўскі не сумаваў. Ён быў упэўнен, што знойдуцца людзі, якія любой цаной дапамогуць яму ўйсці ад кары совецкага суда. Такім чалавекам, па яго думцы, можа быць галоўны агранам Брэсцкага райза Багуслаўскі. Аб сваім плане прагульшчык Ржэўскі расказаў старшыні мясцкома аблза кандыдату партыі тав. Цеплякову. Апошні, замест таго, каб выкрыць планы і замыслы дэзарганізатара працоўнай дысцыпліны, наадварот, падбадзёрыў яго: «Дзейнічай!» І прагульшчык Ржэўскі «дзейнічаў».

22 ліпеня ў час судовага пасяджэння на стол суддзі ён паклаў паперку за адпаведным нумарам і круглай пячаткай райза:

«Дана тав. Ржэўскаму В. К. у тым, што ён сапраўды прыбыў у Брэсцкае райза 17/VII гэтага года ў 9 гадзін 20 мінут раніцы і выбыў у 10 гадзін 20 мінут па пытанню справаздачнасці. За загадчыка райза Брэсцкага раёна — Багуслаўскі».

Самаму простаму і неспакушанаму ў судовых справах чалавеку не трудна пераканацца ў фальшы гэтага дакумента. Але суддзя першага ўчастка горада Брэста тав. Камяк не патрудзіўся глыбока разабраць гэту справу, вывучыць сутнасць паперкі, падсунутай яму прагульшчыкам, і вынес апраўдальны прыгавор.

Гісторыя з прагульшчыкам Ржэўскім нічаму не навучыла кіраўнікоў аблза. Выпадак з Ржэўскім не быў нават абмеркаван ні партыйнай, ні комсамольскай арганізацыямі.

* * *

13 жніўня. 8 гадзін 40 мінут раніцы. Па шырокаму вестыбюлю і карыдорах будынка аблвыканкома ідуць людзі. Усе яны спяшаюцца і ледзь не бягуць. Гэта работнікі аблза і іншых аддзелаў абласнога выканаўчага камітэта спяшаюцца да кантрольнай скрынкі, каб своечасова зняць або павесіць кантрольны нумар.

Гадзіннік прабіў 9. Карыдоры апусцелі. Пачаўся рабочы дзень. Але не прайшло і 10 мінут, як зноў у карыдорах паявіліся людзі. Цяпер яны ўжо не бягуць, як да 9 гадзіны раніцы, а расхаджваюць уразвалку, нібы ў парку ў выходны дзень.

Вось прайшоў туды і назад некалькі разоў начальнік ветэрынарнага сектара Бекер. Затым — начальнік сектара жывёлагадоўлі Белы, работнік паляводчага сектара Дабралінская, інспектар па ўчоту Чупрынская. У ліку сланяючыхся можна было ўбачыць эканаміста па ўчоту Крозэ, галоўнага агранома Дзержыцкага і іншых.

15 мінут дзесятага. Заходзім у адзін з сектараў. За сталом, склаўшы рукі, сядзіць інжынер-меліяратар Убыш.

— Дзе вашы людзі? — пытаем мы.

— Вам хто, культуртэхнік патрэбен? — ветліва перапытаў Убыш.

— Ды хоць-бы яго.

— Ён кудысьці вышаў. Хутка прыдзе, — быў адказ.

Культуртэхніка Патора не было мінут 45. Прышоў Патора, кудысьці вышаў на 20 мінут інжынер Убыш.

Праз 18 мінут пасля пачатку заняткаў не аказалася на месцы і загадчыка сектара жывёлагадоўлі Белага. На пытанне — дзе ён — работнікі сектара, паціснуўшы плячамі, адказалі: «Не ведаем, кудысьці вышаў». У 10 гадзін мы тав. Белага зноў не засталі на месцы.

Прыклад абураючай расхлябанасці ў гэты дзень паказала работнік жывёлагадоўчага сектара Дабралінская. Яе мы многа разоў сустрэлі расхаджваючай па карыдору. Па некалькі разоў падрад яна захаджвала ва ўсе кабінеты. У пакоі сакратара аблза Петрык Дабралінская на працягу некалькіх мінут расказвала аб тым, што ўчора было ў магазінах, аб паездцы па грыбы і іншых прыватных справах. На падобнага роду размовы ў Дабралінскай пайшло роўна паўтары гадзіны.

А вось чым былі запоўнены паўтары гадзіны ў загадчыка ветэрынарным сектарам Бекера. Больш 50 мінут у яго адняло хаджэнне па карыдорах і пакоях. Пасядзеўшы мінут 15 у сябе за сталом, ён у 10 гадзін 5 мінут пайшоў да начальніка аблза тав. Раткевіча. У 10 гадзін 12 мінут вярнуўся да сябе ў пакой. Пасядзеўшы яшчэ некалькі мінут, зноў пайшоў да Раткевіча, і так да 10 гадзін 30 мінут.

У сакратара аблза Петрык 12 мінут пайшло на ачыстку акна ад старых папер і пылу. Затым, запісаўшы ў кнігу пару выходзячых папер, яна ў 10 гадзін 30 мінут кудысьці пайшла. Вярнулася толькі ў 10 гадзін 50 мінут.

Для паўнаты карціны неабходна сказаць, што сам начальнік аблза тав. Раткевіч у гэты дзень на работу прышоў толькі ў 45 мінут дзесятага. У 11 гадзін 45 мінут яго ўжо не было ў кабінеце. На пытанне наведвальнікаў, дзе начальнік, сакратар Петрык нязменна адказвала: «Няма яго. Ён вышаў. Куды — не ведаю».

Дзень 13 жніўня — не выключэнне. Мы разам з загадчыкам сектара кадраў тав. Карпавым у сярэдзіне рабочага дня абышлі ўсе кабінеты і не засталі на рабоце 5 чалавек. У тым ліку: начальніка сектара жывёлагадоўлі Белага, заатэхніка Ельчанскага, начальніка ветсектара Бекера, ветурача Власаву, інжынера па механізацыі Перову. Ніхто ў аблза не мог сказаць, дзе знаходзяцца гэтыя людзі.

Аб сваіх уражаннях мы расказалі сакратару партыйнай арганізацыі тав. Крапіўка. Заадно мы спыталі ў яго, як кіруемая ім партыйная арганізацыя змагаецца за ажыццяўленне Указа. З гутаркі выяснілася, што тав. Крапіўка вельмі мала занепакоен такой развінчанасцю апарата і яго ненагружанасцю. Напрыклад, ён у большай меры наракае на тое, што ў апараце нехапае 25 штатных адзінак. Абмеркаваць пытанне аб ходзе выканання Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР партыйная арганізацыя, па прызнанню тав. Крапіўкі, яшчэ не паспела.

Такое становішча спраў з працоўнай дысцыплінай у Брэсцкім аблза. Яно з усёй пераканаўчасцю паказвае, што кіраўнікі ўстановы і партыйнай арганізацыі не зразумелі яшчэ сваіх задач, што выцякаюць з Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня.

Г. АНІШЧУК.

4-я дыстанцыя пуці (ст. Пінск) прыступіла да пабудовы лазні для рабочых-чыгуначнікаў на 50 чалавек прапускной здольнасці ў гадзіну. На здымку: на будаўніцтве лазні ў Пінску. Фота Я. Салавейчыка.

Напярэдадні слаўнай гадавіны

ЛЁГКАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ ЗАХОДНІХ АБЛАСЦЕЙ БССР

(Гутарка з народным камісарам лёгкай прамысловасці БССР тав. І. М. Курган)

Хутка спаўняецца першая гадавіна жыцця працоўных заходніх абласцей БССР па-новаму, без памешчыкаў і капіталістаў, жыцця свабоднага, радаснага і творчага, пад светлымі праменнямі Сталінскай Канстытуцыі.

Партыя і ўрад паставілі перад працоўнымі заходніх абласцей БССР важнейшыя задачы па аднаўленню народнай гаспадаркі, якая была даведзена польскімі панамі да развалу.

На агульным фоне гаспадарчай адсталасці былой польскай дзяржавы лёгкая прамысловасць Заходняй Беларусі была ў асабліва цяжкім становішчы. Былыя польскія гора-правіцелі штучна тармазілі развіццё прамысловасці ў Заходняй Беларусі і Заходняй Украіне, каб не дапусціць утварэння вялікіх ачагоў пролетарыята на так званых «усходніх крэсах». Гэтага як агню баяліся паны масціцкія, бекі і рыдз-смiглы.

У рэзультаце такой палітыкі польскіх паноў прамысловасць Заходняй Беларусі з года ў год згортвалася. Астаўшыяся на тэрыторыі Заходняй Беларусі прадпрыемствы рабіліся ўсё меншымі. Здрабненне прадпрыемстваў прымала часта зусім уродлівыя формы. Даходзіла да таго, што на адной фабрыцы размяшчаліся гаспадаркі некалькіх фабрыкантаў.

Пасля ўстанаўлення совецкай улады на тэрыторыі Заходняй Беларусі ў сістэму Наркамата лёгкай прамысловасці БССР увайшлі 49 скураных заводаў, дзве гумавыя, адна калодачная, адна абсацная, дзве валяльна-лямцавыя і адна гумаватасёмачная фабрыкі, тры шклозаводы.

Тэхнічная аснашчонасць пераважнай большасці прадпрыемстваў была вусім нізкай. Скурзаводы, напрыклад, прадстаўлялі сабой, па сутнасці, дробныя майстэрні ў большасці свайго поўсаматужнага тыпу. Яны не былі механізаваны. На ўсіх скурзаводах цэхі былі бруднымі і запушчанымі, адсутнічала ахова працы і тэхніка бяспаснасці, не было вентыляцыі.

Партыя і совецкі ўрад праяўляюць штодзённыя клопаты аб развіцці прамысловасці заходніх абласцей БССР, аказваюць велізарную дапамогу мясцовым арганізацыям не толькі матэрыяльнымі сродкамі, але і кадрамі. Для пастаяннай работы на прадпрыемствах лёгкай прамысловасці заходніх абласцей было паслана з усходніх абласцей рэспублікі каля 120 чалавек—гаспадарнікаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў.

Соцыялістычная сістэма гаспадаркі ўжо за першы год зусім змяніла аблічча прадпрыемстваў. Яны намнога расшырыліся. Дастаткова сказаць, што калі раней на прадпрыемствах лёгкай прамысловасці працавала 3 400 чалавек, то зараз тут працуе 5.500 чалавек. 2.100 чалавек, якія пры польскіх панах доўгія гады былі беспрацоўнымі, зараз атрымалі работу.

На працягу 1940 года Наркамат лёгкай прамысловасці БССР правёў значную работу па ўпарадкаванню прадпрыемстваў у заходніх абласцях. Замест 49 дробных скурзаводаў арганізавана 12 значна больш буйных прадпрыемстваў. На іх уводзіцца адзіны тэхналагічны працэс. Узбуйненне прадпрыемстваў дало свае станоўчыя рэзультаты. Палепшылася арганізацыйная структура, тэхнічнае кіраўніцтва вытворчасцю, значна зніжаны ўпраўленчыя і накладныя выдаткі.

Планам 1940 года прадугледжваецца павелічэнне выпуску прадукцыі прадпрыемствамі лёгкай прамысловасці заходніх абласцей на 71 проц. у параўнанні з 1939 годам. Заводы выпусцяць 75 млн. дэцыметраў хрома, 27 млн. дэцыметраў юфты, 2.700 тон цвёрдых скуртавараў, шкляных вырабаў на 3 млн. 180 тыс. рублёў, 1 млн. 210 тыс. пар гумавага абутку.

У 1940 г. на правядзенне рэканструкцыі прадпрыемстваў, на мерапрыемствы па ахове працы і тэхнікі бяспаснасці, а таксама на палепшанне культурна-бытавых умоў рабочых адпушчана 4 млн. рублёў. Аднаму толькі шклозаводу «Нёман» на палепшанне ўмоў працы рабочых асігнавана каля поўмільёна руб...

За кароткі перыяд Наркаматам лёг... прамысловасці былі арганізаваны фабр... індывідуальнага пашыву абутку ў Б...стоку, Гродне, Навагрудку і Баранавіч... У Беластоку, Гродне, Навагрудку, Вал...выску, Брэсце, Лідзе і Баранавічах ... крыты швейныя фабрыкі індывідуальн... пашыву. Пушчана абутковая фабрыка ... Беластоку магутнасцю ў 400 пар абу... ў суткі. Зараз будуецца механізава... абутковая фабрыка ў Гродне магутна... ў 2½—3 тысячы пар у суткі. У ... жэйшы час адкрываецца фабрыка ін...відуальнага пашыву абутку ў Пінску.

Павялічыўся выпуск гумавага абу... на фабрыцы «Ардаль» у Лідзе. Па пла... 1940 г. прадугледжан выпуск 1 м... 210 тыс. пар абутку супраць 985 т... пар у 1939 г. Пры былым уладару ф...рыкі гумавы абутак выпускаўся ... ключна з прывознага натуральнага к...чука. У 1940 г. перад фабрыкай бы... пастаўлена задача перайсці на выраб ... мавага абутку з сінтэтычнага каучу... Трэба адзначыць, што ўмовы работы ... фабрыцы «Ардаль» рэзка адрозніваюц... ад умоў работы на іншых гумавых пр...прыемствах Саюза. У сувязі з гэтым ... пасрэднае прымяненне рэцэптуры сов...кіх гумавых фабрык тут было немагч...ма. Патрабавалася ўнесці розныя змяне...ні ў гэтую рэцэптуру. Калектыў інж...нерна-тэхнічных работнікаў і стахана...цаў фабрыкі «Ардаль» з поспехам спр...віўся з гэтай велізарнай задачай, і ў ... часны момант фабрыка вырабляе гума... абутак выключна з айчыннага сін...тычнага каучука.

На поўны ход працуюць шклозаводы ... заходніх абласцях. Зараз вядуцца работ... па аднаўленню Нараўскага шклозавод... Пры польскіх панах шклозаводы прап...валі на каменным вугалі, які завозіў... сюды з Сілезіі. Цяпер яны пераходзя... на драўлянае паліва і торф.

Вялікая работа праведзена па ўпара...каванню заработнай платы. Да 1 крас...віка 1940 г. на ўсіх прадпрыемства... была падзённая сістэма аплаты працы. ... 1 красавіка гэтага года былі ўведзен... індывідуальная здзельшчына і нормы вы...працоўкі па кожнаму працэсу. З перах...дам на здзельную аплату прадукцый...насць працы рэзка павысілася.

На прадпрыемствах шырока разгарну...лася соцыялістычнае спаборніцтва. Бол...шасць рабочых лёгкай прамысловас... перавыконвае ўстаноўленыя нормы вы...працоўкі. На скурзаводзе № 1 у Бела...стоку пятнульшчык тав. Пілецкі выкон...вае норму на 222 проц. Дубільшчык та... Ожэховіч (скурзавод № 2, Беласток) да... 218 проц. нормы выпрацоўкі, кладаў...шчык тав. Грыцкевіч (фабрыка «Ар...даль») — 288 проц. Такіх стаханаўцаў, паказваючых сапраўдныя ўзоры соцыялі...стычных адносін да працы, на прадпры...емствах заходніх абласцей многа.

Перад лёгкай прамысловасцю заходні... абласцей рэспублікі стаяць вялікія зада...чы. Трэба закончыць поўную рэканструкцыю скураных заводаў, дабіцца максімальнага ўнядрэння методыкі вытворчасці, існуючай на скурзаводах Совецкага Саю...за.

Наяўнасць багатых рэсурсаў торфу ў заходніх абласцях дае магчымасць стварыць моцную паліўную базу.

На фабрыцы «Ардаль» павінен быць пабудаван рэгенератарны цэх магутнасцю ў 800 тон рэгенерата ў год. Падлічана, што на тэрыторыі БССР можна збіраць у год каля 2 тыс. тон старых галош. Гэта і будзе сыравінай для рэгенератарнага цэха.

Вызвалены народ, пры штодзённых клопатах партыі, урада і асабіста таварыша Сталіна, пры брацкай дапамозе працоўных усёй краіны Советаў, стварае буйныя соцыялістычныя прадпрыемствы, аснашчоныя першакласнай тэхнікай. Тое, што ўжо зроблена за першы год, паказвае, з якімі поспехамі і якімі быстрымі тэмпамі прамысловасць заходніх абласцей БССР падцягваецца да ўзроўню перадавых фабрык і заводаў Совецкага Саюза.

Насустрач пятай гадавіне стаханаўскага руху

ЛІДА. Паміж брыгадамі і цэхамі абутковай фабрыкі «Ардаль» разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва на дастойную сустрэчу пятай гадавіны стаханаўскага руху і першай гадавіны вызвалення Заходняй Беларусі ад белапалякаў.

З чэсцю выконвае свае абавязацельствы калектыў вальцовачнага цэха. Ён абавязаўся давесці сутачную выпрацоўку да 130 проц. Гэта абавязацельства перавыконваецца. Вытворчую праграму цэх выконвае на 150 проц.

У зборачным цэху ўперадзе ідзе канвеер майстра тав. Лідскай. Цяпер з канвеера штодзённа сходзіць па 900 пар абутку замест запланіраваных 640.

Добрых вынікаў дабіўся ў спаборніцтве і другі канвеер, якім кіруе начальнік цэха тав. Фукс. Ён павялічыў выпуск прадукцыі на 10 проц. (БЕЛТА).

Соцыялістычнае спаборніцтва беларускіх, калінінскіх і смаленскіх ільнаводаў

ШЫРОКА СКАРЫСТАЕМ ВОПЫТ КАЛІНІНСКІХ МАЙСТРОЎ ІЛЬНУ

★ ★ ★

У КАЛІНІНСКІХ ІЛЬНАВОДАЎ

[К]амісія па праверцы выканання со[цы]ялістычнага дагавора, заключанага іль[на]водамі БССР, Калінінскай і Смаленскай [абл]асцей на Усесаюзнай сельскагаспадар[чай] выстаўцы ў 1939 годзе, выехала ў [Кра]снахолмскі раён, Калінінскай вобласці. Уборка пасеваў толькі пачалася. Па[абап]ал дарогі спяной стаіць важкае жы[та], буйна зеляняюць аўсы. Аграном [Шк]лоўскай ільнонасенстанцыі Б. Шмеркін [ко]жны раз звяртае ўвагу на лён, якім [за]няты вялікія плошчы. На выпадковай [ст]анoўцы ў полі ён злазіць з машыны, [ідз]е да ільну і, вырваўшы некалькі ка[мл]ёў, пільна разглядае іх.

[Н]а шляху пападаліся вёскі. Звеннявой [кал]гаса «Брыгадзір», Аршанскага раёна, [Ма]рыі Бураkоўскай адразу кінуліся ў во[чы] прыгожа аздобленыя налічнікі акон і [фр]антоны па хатах калгаснікаў. Сваё [урa]жанне яна выказала наступнымі сло[ва]мі:

— Тут калгаснікі любяць святло. З [ву]ліцы ў хатах заўсёды тры акны. [На]лічнікі і франтоны аздоблены рознымі [ўзо]рамі. Толькі ў нашай беларускай [вё]сцы больш зелені і кветак.

Вось і Красны холм.

Дэлегацыя разбілася на дзве групы. [Пе]ршую групу ўзначаліў тав. Шмеркін. [Ён] накіраваўся ў насеннаводчы калгас [«П]ервое мая». Марыя Бураkоўская са [сва]ёй групай пайшла ў калгас «Красный [Ко]лесник», туды, дзе ўпершыню ў 1936 [год]зе звеннявая тав. Малякова атрымала [на]йвышэйшы ў Совецкім Саюзе ўраджай [іл]ьну.

Старшыня калгаса «Первое мая» Іван [Да]рафееў вядзе камісію на поле пагля[дз]ець лён.

Ветлівае жнівеньскае сонца залаціць [па]севы.

— Лён сёлета ў нас прыгожы, тонкі. [Вы]расла вырабіўшы і апрацаваўшы яго, [мы] выканаем свае абавязацельствы, — [ка]жа тав. Дарафееў.

Калгас «Первое мая», уключыўшыся ў [са]цыялістычнае спаборніцтва беларускіх, [см]аленскіх і калінінскіх ільнаводаў, узяў [на] сябе абавязацельства атрымаць у [19]40 годзе 1 тону ільновалакна з гек[та]ра.

Каб выканаць гэта абавязацельства [ка]лгаснікі добра заправілі глебу мінераль[ны]мі ўгнаеннямі, пасеялі лён сеялкай [пе]ракрыжаваным спосабам. На кожны [ге]ктар высеяна 160 кілаграмаў насення. [Лё]н вырас на славу; вышыня яго дася[гa]е 1 метра.

**

На гумнішчы калгаса «Труженик» у [р]адзе ляжаць дзве зацэментаваныя бочкі [з] восямі па баках. У гэтыя прылады ка[л]гасцы запрагалі каня, і бочка каціліся [па] ільну, разасланаму на вуліцы. Так [ра]ней малацілі тут лён.

Цяжкая цэментавая бочка, пракаціў[шы]ся некалькі разоў па снапах, кало[ла] саломку, псавала валакно.

Калгас даўно адмовіўся ад гэтага вар[вар]скага способа, нават не ўжывае звы[ча]йных пранікаў. Увесь лён абмалочваец[ца] на малатарнях «ЭДЗІ», а лён высокіх [ну]мароў ачосваюць на металічных грэб[ен]ях.

Поле ўстаўлена бабкамі ільну. Нека[то]рыя звенні закончылі церабленне. Звен[ня]выя ходзяць па полю, мацаюць лён, [пе]раварочваюць снапы, каб лепш прасы[ха]лі. Мужчыны тымчасам рыхтуюць ма[ла]цільныя такі. Замазваюцца шчыліны на [так]ах, зразаецца дзёран каля варот. Тут [ні] воднае каліва ільносемя не загіне ў [тр]аве. Усё будзе чыста абмалочана і па[д]брана.

**

Калгас «Красный сеятель», Сандоўска[г]а раёна, з кожным годам павышае ўра[д]жайнасць ільну. Калі ў 1936 годзе бы[л]о здана дзяржаве 4,11 цэнтнера ільновалакна з кожнага гектара, то ў 1939 годзе гэта лічба вырасла да 6,16 цнт.

Калгасныя майстры-ільнаводы дабіваюцца выхаду высокіх нумароў ільновалакна. Напрыклад, у мінулым годзе калгас здаў 6 тон ільновалакна нумарам 18 і вышэй, у тым ліку 5 цэнтнераў 26 нумарам. Калгаснікі ўпэўнены, што сёлета яны збяруць не меншы ўраджай.

У калгасе ўстаноўлен такі парадак догляду за ільном. Сеюць па канюшынішчу радковай сеялкай. Прапольваюць і падкармліваюць лён, абавязкова правадзяць падвойнае церабленне. Абмалочваюць лён па звеннях на малатарнях «ЭДЗІ». Пасля абмалоту саломку сартыруюць па даўжыні і таўшчыні і тады вязуць яе на сцелішча. Лепшы лён расцілаюць на лепшым сцелішчы. Пільна наглядаюць за вылежкай ільну, асабліва пад канец лежкі. Амаль кожны дзень бярэцца проба.

Пры пад'ёме са сцелішчаў лён таксама сартыруюць і вязуць на ёўню.

Калгаснікі прабавалі церці лён паветранай сушкі. І валакно атрымалася прыгожае, моцнае і ішло ў вышэйшыя нумары.

Труць лён мялкамі, а трэплюць яго пераважна рукамі. Кожная звеннявая з'яўляецца арганізатарам работы. Яна ведае, якая з трапальшчыц лепш працуе і ёй даручае апрацоўваць валакно вышэйшых нумароў.

**

Калгас «Красный ударник» можна назваць фабрыкай валакна. Тут кожны год ільном засяваецца больш 60 гектараў. Як ніколі сёлета вырас высокі, стромкі і эластычны лён. Пальцы так і ліпнуць да сцябла. На кожным квадратным метры вырашчана каля 3 тысяч каліў.

Вось калгасная масцярыца звеннявая Таццяна Смірнова. Яе залатыя рукі спрытна цярэбяць лён. За дзень пры падвойным церабленні яна выбірае 0.09 гектара пры норме 0,07. Яе звяно ў мінулым годзе здало дзяржаве 10 цэнтнераў ільновалакна вышэй 18 нумара. Уся ільнопрадукцыя, апрацаваная і зданая звяном Смірновай, перавысіць прадукцыю невялікага калгаса.

Звяно Марыі Беляковай за апрацаванае і зданае дзяржаве ільновалакно атрымала 13 тысяч рублёў, або па 9 рублёў на кожны ільняны працадзень.

Калгас ад ільнаводства атрымаў 353 тысячы рублёў.

За перавыкананне паказальнікаў на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы калгас узнагароджан Выстаўкомам дыпломам першай ступені.

Усе калгасы Сандоўскага раёна любяць лён, умеюць вырошчваць і апрацоўваць яго. Напрыклад, у 1939 годзе па раёну здана дзяржаве з кожнага гектара пасеваў па 4,41 цэнтнера ільновалакна, у тым ліку 535 цнт. вышэй 18 нумара. Калгасы раёна атрымалі за лён 10 мільёнаў рублёў. Раён цалкам з'яўляецца ўдзельнікам Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1940 года.

Да гэтага часу Марыя Бураkоўская, гледзячы на лён, гаварыла: «Нічога, ля нок, так сабе», а ўбачыўшы сандаўскія ільны, змяніла свой погляд і з захапленнем заўважыла:

— Няма слоў. Лён добры. А галоўнае — людзі вялікія майстры! Умеюць па-гаспадарску даглядаць лён і апрацоўваць яго.

І. НОВІК.

КАЛІНІН. (Кар. «Звязды»).

Беларуская дэлегацыя, правяраўшая выкананне соцыялістычнага дагавора, заключанага паміж ільнаводамі БССР, Калінінскай і Смаленскай абласцей, на палях калгаса «Чырвоны ўдарнік», Сандоўскага раёна, Калінінскай вобласці. На здымку: звеннявая калгаса «Брыгадзір», Аршанскага раёна, Марыя Бураkоўская і аграном Шклоўскай ільнонасенстанцыі Б. Шмеркін правяраюць якасць ільну. Фото Н. Ром.

АТРЫМАЕМ ТОНУ ІЛЬНОВАЛАКНА З КОЖНАГА ГЕКТАРА

Уключыўшыся ў соцыялістычнае спаборніцтва беларускіх, калінінскіх і смаленскіх ільнаводаў, калгаснікі сельгасарцелі «Першае мая» абавязаліся атрымаць з кожнага гектара ў сярэднім па адной тоне ільновалакна.

Узяўшы на сябе такое сур'ёзнае абавязацельства, мы загадзя пачалі рыхтавацца да сяўбы, правялі яе на высокім агратэхнічным узроўні. Пры доглядзе за пасевамі прымянілі вопыт лепшых ільнаводчых калгасаў Совецкага Саюза — удзельнікаў Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі.

Лён, у адрозненне ад іншых культур, мае свае асаблівасці. Пасля яго церабления наступае адказнейшы перыяд апрацоўкі, барацьбы за якасць валакна і трасты. Улічваючы гэта, мы ўзорна падрыхтаваліся да першапачатковай апрацоўкі ільну ў брыгадах і звеннях.

На церабленні, абмалоце, падвозцы снапоў з поля і адвозцы саломкі на сцелішчы ў нас заняты ўсе працаздольныя калгаснікі, калгасніцы і падросткі — усяго каля ста чалавек. Большасць калгаснікаў перавыконвае нормы выпрацоўкі.

Брыгады і звенні спаборнічаюць за высокую якасць ільнянай прадукцыі. Кожная калгасніца крапатліва і старанна сартыравала лён па даўжыні, таўшчыні і колеру сцябла. Доўгія, тонкія і жоўтага колеру ільняныя расліны вязаліся ў адзін сноп, карацейшыя — у другі тоўстасцяблоўы лён — у трэці. Зялёныя, недаспелыя сцяблы ільну з неапаўшым лісцем вязалі ў асобныя снапы. З зялёных-жа раслін ільну валакно бывае слабейшым, нумарнасць яго ніжэйшая. Такі лён хутчэй вылежваецца на сцелішчы. Калі яго не адсартаваць, а класці ў адзін сноп са спелым ільном, то траста з зялёных сцяблоў пойдзе ўся ў адыход пры трапанні. А калі гэту саломку рассцілаць асобна, своечасова падняць трасту і правільна апрацаваць яе, атрымаецца нядрэннае ільновалакно.

Па нашых разліках, падымаць лён са сцелішч мы пачнем у канцы жніўня або ў пачатку верасня. Паводле кантрактацыйнага дагавору калгас павінен здаць дзяржаве 255 цэнтнераў трасты і 6 тон ільновалакна. Мы паставілі сваёй задачай здаць па гэтаму дагавору ільняную прадукцыю дзяржаве да 1 кастрычніка, а к пачатку лістапада закончыць поўнасцю трапанне ільну. Нашы лепшыя ільнотрапальшчыцы — тт. А. Маргатнова, М. Багамолава, М. Ігнацьева і іншыя — могуць натрапаць за дзень па 20—22 кілограмы ільновалакна. У мінулым годзе кожная з гэтых ільнотрапальшчыц апрацавала ўручную па 6—7 цэнтнераў ільновалакна і атрымала пачотнае права прымаць удзел на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Ільнаводы нашага калгаса ўпорна змагаюцца за атрыманне тоны ільновалакна з гектара. Мяркуючы па якасці сяўбы і догляду пасеваў, мы можам з упэўненасцю сказаць, што сваю задачу — сабраць сёлета з кожнага гектара па адной тоне ільновалакна — выканаем з чэсцю.

І. ДАРАФЕЕЎ,
старшыня калгаса «Первое мая», Краснахолмскага раёна, Калінінскай вобласці.

★ ★ ★

ЗА ВЫСОКІ І ЎСТОЙЛІВЫ УРАДЖАЙ ІЛЬНУ

На Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ў 1939 годзе ільнаводы Калінінскай вобласці пры сустрэчы з ільнаводамі Беларускай ССР і Смаленскай вобласці ўзялі на сябе соцыялістычнае абавязацельства сабраць у 1940 годзе з усёй пасеўнай плошчы ўраджай ільновалакна ў сярэднім па 4,5 цэнтнера з кожнага гектара.

Ільнаводы вобласці, скарыстаўшы вопыт перадавікоў сельскай гаспадаркі Совецкага Саюза, правялі вялікую работу па павышэнню ўраджайнасці ільну. Сяўба ільну сёлета праведзена сартавым насеннем, пераважна па канюшынішчу. Пад пасевы ўнесена каля 62 тыс. тон мінеральных угнаенняў. Вялікая работа праведзена па агратэхвучобе. Стаханаўскімі школамі было ахоплена каля 10.000 калгаснікаў.

Рашаючую ролю ў справе вырошчвання ільну адыгрывае звеннявая арганізацыя працы. На сёння ў калгасах вобласці працуе 34.285 звенняў. Ураджайнасць ільну быстра расце. Яшчэ ў 1937 годзе калгаснікі атрымлівалі з гектара па 2,5 цэнтнера валакна, у 1938 годзе — па 3,1 цэнтнера, у 1939 годзе — па 3,7 цэнтнера.

У гэтым годзе, не гледзячы на неспрыяючыя кліматычныя ўмовы (у першай палавіне лета халодныя ветраныя дні, мала ападкаў), калгаснікі Калініншчыны таксама збіраюць нядрэнныя ўраджаі.

Сотні калгасаў змагаюцца за атрыманне 8—10 цэнтнераў ільновалакна з гектара з усёй плошчы пасеваў.

У калгасах «Первое мая», Краснахолмскага раёна (43 гектары ільну), «Красный Октябрь», Каменскага раёна (20 гектараў), «Ленинская искра», Завідоўскага раёна (20 гектараў), віды на ўраджай вызначаюцца ў 10 і больш цэнтнераў валакна з кожнага гектара. Такіх ураджаяў калгасы дабіліся дзякуючы звеннявой арганізацыі працы і прымяненню на ільняных палях усяго комплекса агратэхнічных мерапрыемстваў.

У вобласці ёсць 515 машын Сергеева, 1.595 машын Антонава. Многія калгаснікі паказалі ўзоры работы на гэтых машынах. Машыніст Краснахолмскай МТС тав. Гагурын за ўзорную апрацоўку ільну ўзнагароджан Малой сярэбранай медаллю Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі.

У мінулым годзе за сезон тав. Гагурын выпрацаваў 660 цэнтнераў ільновалакна (па 11,2 цэнтнера ў дзень). На апрацоўцы ільну была арганізавана пастаянная брыгада, уведзен правільны распарадак дня.

Машыніст з Весьегонскай МТС тав. Белякоў з напарніцай тав. Чэраповай на машыне Сергеева выпрацавалі 680 цэнтнераў валакна.

Сёлета яны паставілі перад сабой задачу перакрыць леташнія паказальнікі. Яны старанна рыхтуюць свае машыны, камплектуюць пастаянныя брыгады для абслугоўвання. Іх вопыт будзе прыменен на рабоце трапальных машын ва ўсіх калгасах і МТС.

Многія калгасы вельмі добра арганізавалі ручное трапанне ільну. Звяно І. Агароднікавай з калгаса «Новая жизнь», Оленінскага раёна, апрацавала 26,4 цэнтнера валакна.

Тав. Агароднікава за сезон натрапала ўручную 394 кілограмы валакна — у сярэднім па 25 кілограмаў у дзень. Найвышэйшая выпрацоўка даходзіла да 32 кілограмаў у дзень.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня 1940 года адыграў рашаючую ролю ў справе ўмацавання працоўнай дысцыпліны сярод работнікаў машынна-трактарных станцый. Значна ўзнялася працоўная дысцыпліна ў калгасах. Калгаснікі добра працуюць на ўборцы ўраджаю. Рад раёнаў, як напрыклад Вялікалуцкі, Новасакольніцкі, у 3—5 дзён закончылі церабленне ільну.

У перадавых калгасах пачалі абмалот і рассціл ільну. Прыкладам можа служыць калгас «Вспомогатель», Ліхаслаўскага раёна. Брыгадзір тав. Фядотава арганізавала падвойнае церабленне ільну і сартыроўку яго па даўжыні і таўшчыні сцяблоў. Значная частка ільносаломкі адвезена на сцелішча.

Асноўная задача калінінскіх ільнаводаў — разаслаць увесь лён у жніўні. «На сцелішчы лён родзіцца другі раз»,— гавораць яны.

Ільнаводы Калінінскай вобласці на аснове соцыялістычнага спаборніцтва з ільнаводамі Беларускай ССР прыкладуць усе сілы і энергію для таго, каб дабіцца яшчэ большых поспехаў у павышэнні ўраджайнасці ільну і выхадзе ільнопрадукцыі. Ільнаводы нашай вобласці змагаюцца за ажыццяўленне гістарычных рашэнняў XVIII з'езда ВКП(б) і ўказанняў таварыша Сталіна аб атрыманні 4,6 цэнтнера ільновалакна з кожнага гектара.

Б. ФІРСАЎ,
намеснік загадчыка сельгасаддзела Калінінскага абкома ВКП(б).

МАЕ ЗАЎВАГІ

Я была членам дэлегацыі па праверцы выканання соцыялістычнага дагавора, заключанага ільнаводамі БССР, Калінінскай і Смаленскай абласцей на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ў 1939 годзе.

Трэба сказаць, што калгаснікі Калінінскай вобласці любяць лён, умеюць вырошчваць яго і, асабліва, апрацоўваць. Многа мне дала сустрэча са звеннявой калгаса «Новое Борисково», Молакаўскага раёна, Ефрасінняй Бародкінай. Яна расказала нам аб сваім вопыце атрымання валакна высокіх нумароў. Выслухаўшы яе, бачыш, што ў гэтым няма нічога складанага. А між тым у нашых калгасах мала такіх майстроў, якія-б умелі атрымліваць валакно высокіх нумароў.

У чым прычына? Яна заключаецца ў тым, што нашы калгаснікі не вельмі ўбайна цярэбяць лён, не сартыруюць яго як у час рассцілу, так і пры падняцці, трэплюць змаху, сякуць валакно і потым гавораць, што лён недастаткова вырас.

Скажу, што ў нашым калгасе лён даглядаецца на полі не горш, а нават лепш, чым у вядомым калгасе «Красный Колесник», Краснахолмскага раёна. Мы ведаем і выконваем агратэхніку пры апрацоўцы глебы, пры сяўбе і вырошчванні ільну, добра яго падкармліваем і прапольваем. Лён у нас расце таксама тонкі і высокі. Але як дойдзе справа да апрацоўкі — сапсуем тое, што вырасцілі.

Цяпер калгасы закончылі церабленне ільну. Задача кожнага звяна — добра рассартыраваць лён па даўжыні і таўшчыні сцяблоў, акуратна яго паслаць. Якраз праходзяць дажджы, лён вылежыцца хутка і добра.

Мы не павінны прапусціць тэрмінаў падняцця. Тав. Бародкіна гаварыла, што к канцу лежкі яна кожны дзень бярэ пробу і глядзіць, ці добра аддзіраецца кастрыца, прабуе валакно на крэпасць.

Яна расказвала пра такі выпадак. Аднойчы брыгадзір загадаў падымаць лён, а ён не вылежаўся. Прыйшлося спрачацца. У другім годзе, наадварот, лён пераляжаў; патрэбна было падымаць, а брыгадзір гаварыў: «Цяпер няма часу, пазней паднімем». Нам, звеннявым, самім трэба сачыць за ільном.

Я ўпэўнена, што, добра наладзіўшы апрацоўку ільну, калгаснікі БССР не адстануць ад калінінскіх ільнаводаў.

М. БУРАКОЎСКАЯ,
звеннявая калгаса «Брыгадзір», Аршанскага раёна.

Завочная калгасная стаханаўская школа

АБ ПРЫЧЫНАХ ГІБЕЛІ КАНЮШЫНЫ

Поўнае асваенне ў БССР правільных севаабаротаў патрабуе павелічэння ў не- [illegible]

для гэтага раёна. Колькасць дзён з адлігамі была: у студзені 6, у лютым 16 і ў [illegible]

шыны ад вымярзання пры невялікіх сакавіцкіх марозах, відаць, была абумоўлена дачасным расходваннем раслінамі абараняючых рэчываў, асабліва ва ўмовах бясснежжа і працяглых адліг.

Вымярзанню канюшыны яшчэ ў большай меры садзейнічалі лёдавыя коркі, якія ўтвараліся пасля адліг. Паводле назіранняў гібель раслін пры замярзанні ў ільду адбываецца пры тэмпературах некалькі вышэй, чым пры замярзанні на паветры.

Апрача таго, лёдавая корка, лёгка прымярзаючы да шырокай карнявой шыйкі канюшыны, магла выклікаць выціранне раслін, пры якім карэнні іх звычайна разрываюцца, а карнявая шыйка, выцесненая на паверхню глебы, падвяргаецца небяспецы высыхання. Адсюль відаць, што ў зіму 1938—1939 г. канюшына загінула, галоўным чынам, ад вымярзання. Гэтаму ў значнай ступені спрыяла і тая акалічнасць, што канюшына не была своечасова забяспечана добрай агратэхнікай і ўвайшла ў зіму недастаткова загартаванай.

Якія мерапрыемствы трэба правесці, каб захаваць канюшыну ад вымярзання?

1. Снегазатрыманне павінна стаць абавязковым агратэхнічным мерапрыемствам. Гэтым будуць створаны лепшыя ўмовы аховы канюшыны ад зімовых марозаў. Пры снеганакапленні вясной снег на некалькі дзён пазней будзе сходзіць з палёў, што лепш абезапасіць расліны ад рэзкіх веснавых хістанняў тэмпературы. Апрача таго, снеганакапленне стварае лепшыя ўмовы абвільгатнення глебы, што садзейнічае росту раслін.

2. Ні ў якім выпадку нельга дапускаць застою вады на палях, засеяных канюшынай і азімымі пасевамі, як восенню, так і вясной.

3. Прымяненне арганічных і фосфарна-калійных мінеральных угнаенняў, а на кіслых глебах і вапны непасрэдна пад пакроўныя культуры канюшыны, а таксама ўнясенне ў якасці падкормкі лёгка раствараемых форм фосфарна-калійных угнаенняў пасля кожнага ўкосу і ранняй восенню ў першы год жыцця канюшыны.

4. Ні ў якім выпадку нельга дапускаць пасьбы жывёлы восенню на канюшыне 1 і 2 года.

5. У выпадку моцнага развіцця канюшыны ў год пасеву або моцнага адрастання атавы скошванне лепш праводзіць у раннія тэрміны (канец жніўня, пачатак верасня), якія забяспечвалі-б адрастанне, умацаванне канюшыны і папаўненне да надыходу замаразкаў запасаў вуглерода, расходваных на другаразовае адрастанне. Пры гэтым трэба пазбягаць вельмі нізкага скошвання канюшыны, якое лепш праводзіць касілкамі.

6. Вывядзенне і падбор мясцовых найбольш зімастойкіх сартоў канюшыны таксама мае вялікае значэнне ў барацьбе з вымярзаннем.

Кліматычныя ўмовы 1939 г. былі іншыя, чым умовы 1938 г.

У 1939 г. прычынай вялікай гібелі канюшыны ў раёне было засушлівае надвор'е. Найбольш неспрыяючы перыяд для развіцця канюшыны выпаў на жнівень месяц. Па даных Аршанскай метэаралагічнай станцыі за жнівень колькасць асадкаў была 0,4 мм, а адносная вільготнасць паветра—32 проц., у асобныя дні жніўня вільготнасць даходзіла да 20—15 проц. — прыкладна ў 4 разы ніжэй нармальнай вільготнасці для гэтага месяца.

Ужо ў першай палавіне жніўня, пасля ўборкі асноўных пакроўных культур, пасевы канюшыны папалі пад гарачыя праменні сонца. Ва ўмовах рэзкага недахопу вільгаці ў глебе і перавагі выпарэння раслінамі вады над спажываннем пачаўся працэс завядання і выгарання раслін. Больш за ўсё канюшына загінула ў другой палавіне жніўня месяца.

З канюшыны пасеву 1939 г. па раёну поўнасцю загінула 27.8 проц. У многіх месцах канюшына настолькі зрэджана, што не магла даць колькі-небудзь здавальняючай укоснай масы. Але шкодны ўплыў гэтых неспрыяючых прыродных умоў мог быць значна аслаблен, калі-б у раёне праводзілася барацьба за накапленне і захаванне вільгаці ў глебе і яе лепшае скарыстанне раслінамі, калі-б правільна і своечасова выконваліся агратэхнічныя мерапрыемствы. А нарушэнняў агратэхнічных правіл у раёне вельмі многа. Спынімся на галоўнейшых з іх.

Да гэтага часу ў масавым маштабе на практыцы праводзіцца парочнае мелкае ворыва — на глыбіню 12—14 см, у той час як большасць глеб раёна мае пераґнойны гарызонт 18—20 см таўшчыні, які цалкам не скарыстоўваецца пры апрацоўцы; не праводзіцца таксама паглыбленне ворыўнага слоя на глебах з маламоцным пераґнойным гарызонтам. Гэта адзначана намі ва ўсіх выбарачна абследаваных калгасах Крапівенскага, Браздзечанскага, Якаўлевіцкага, Панізоўскага і Зубаўскага сельсоветаў.

Невыкананне ў раёне плана зябліевага ворыва прыводзіць да зьмяншэння накаплення вільгаці ў глебе, да перагрузкі работамі ў вясенні час і зацяжкі веснавой сяўбы. Так, у 1939 г. не было ўзнята на зябліва звыш 10 тысяч гектараў, а ў 1940 г. большасць калгасаў зацягнула веснавую сяўбу да 25 мая.

Пры апрацоўцы глебы вясной і пры апрацоўцы папараў дапускаецца вялікі разрыў паміж узорваннем і баранаваннем, у сувязі з чым глебы вельмі высушваюцца.

Спазненне з тэрмінамі падсеву канюшыны (прычым ёсць частыя выпадкі падсеву канюшыны па яравых паверху без задзелкі праз 3—5 дзён пасля пасеву яравых, калі паверхня глебы ўжо падсохла) прыводзіць або да зрэджаных усходаў, або да поўнай няўсхожасці насення канюшыны (калгас імені Варашылава, Браздзечанскага сельсовета).

Няроўнамерны ручны высеў па дрэнна выраўненай паверхні поля, няроўнамерная па глыбіні задзелка насення, невыкананне плана радковай сяўбы таксама прыводзіць да зрэджаных усходаў і зніжэння ўраджайнасці.

Слабая заправка глеб арганічнымі і асабліва мінеральнымі ўгнаеннямі непасрэдна пад пакроўныя культуры канюшыны, рэдкае прымяненне на практыцы падкормкі канюшыны, — усё гэта не забяспечвае высокія ўраджаі і ўстойлівасць культуры.

Трэба катэгарычна забараніць пасьбу жывёлы восенню на канюшыне ў першы і другі год жыцця расліны. Гэта з'явішча даволі шырока распаўсюджана ў раёне.

Аб адсутнасці ўвагі да культуры канюшыны ў Аршанскім раёне гаворыць хаця-б той факт, што на абследаваных намі пасенных участках агратэхніка звычайна была не вышэй, чым на астатніх пасевах канюшыны.

Агратэхнічная адсталасць у асноўным з'яўляецца прычынай вялікай гібелі канюшыны ў раёне. Гэта палажэнне пацвярджаецца сістэматычнымі нізкімі ўраджаямі канюшыны (18 — 26 цэнтнераў з гектара).

Неабходна рашуча змагацца з коснасцю і руцінай, якая яшчэ пануе ў практыцы, аказаць калгасам дапамогу ва ўкараненні перадавой агратэхнікі ў поўным яе комплексе і карэнным чынам палепшыць работу зямельных органаў і МТС. Толькі пры гэтых умовах можна паспяхова вырашыць задачу, пастаўленую партыяй і ўрадам,—забяспечыць высокія і ўстойлівыя ўраджаі канюшыны і іншых сельскагаспадарчых культур.

В. Н. ЧЭТВЕРЫКОЎ,
старшы навуковы работнік Інстытута соцыялістычнай сельскай гаспадаркі Акадэміі навук БССР.

ЗА РУБЯЖОМ

Англа-германская вайна

ЛОНДАН, 23 жніўня. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, немцы абстралялі ўчора ўзбярэжжа графства Кент з дальнабойных гармат, устаноўленых на французскім узбярэжжы ў раёне Кале. Англійскія самалёты падверглі бамбардыроўцы германскія гарматы на французскім узбярэжжы, якія абстрэльвалі раніцай караван англійскіх суднаў. Па вестках, над французскім узбярэжжам адбываўся жорсткі паветраны бой. Узрывы бомб былі чутны ў Англіі.

Германскай бамбардыроўкай зроблены значныя пашкоджанні на паўднёва-ўсходнім узбярэжжы, аднак, афяры параўнаўча невялікія.

Дзеянні германскай авіяцыі

БЕРЛІН, 23 жніўня. (ТАСС). Як паведамляе Германскае інфармацыйнае бюро, германская авіяцыя прадаўжала ўчора атакаваць тэрыторыю Англіі з непаслабнай сілай. У Шатландыі падверглася бамбардыроўцы некалькі портаў. Каля Дуўра быў рассеян караван суднаў. У Цэнтральнай Англіі германскія самалёты скінулі бомбы на ваенныя заводы. Паспяховай бамбардыроўцы падверглася некалькі авіяцыйных заводаў і аэрадромаў на поўдні Англіі. Непрыяцель страціў 11 самалётаў. 3 германскія самалёты не вярнуліся на свае базы.

Германская нота англійскаму ўраду

ЛОНДАН, 22 жніўня. (ТАСС). Як перадае дыпламатычны карэспандэнт агенцтва Рэйтэр, у лонданскіх аўтарытэтных кругах стала вядома, што германская нота, якая датычыць парашутыстаў, у сучасны момант атрымана англійскім урадам праз пасрэдства швейцарскага ўрада. Англійскі ўрад абдумвае адказ. Мяркуюць, што ў ноце гаворыцца аб абыходжанні з салдатамі-парашутыстамі, якія могуць спусціцца на англійскую тэрыторыю, а таксама даецца апісанне іх абмундзіравання.

Абстрэл англійскага ўзбярэжжа

НЬЮ-ЙОРК, 23 жніўня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Асошыэйтэд Прэс, германская дальнабойная артылерыя ўчора вечарам аднавіла абстрэл англійскага ўзбярэжжа праз Ла-Манш. Англійскія самалёты бамбардыравалі пазіцыі артылерыі. З англійскага берага былі відны ўзрывы і агонь у размяшчэнні германскіх зенітных батарэй.

Лонданскае абвяржэнне

ЛОНДАН, 23 жніўня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што ў друку паявілася паведамленне быццам англійскі ўрад дабіваецца ваеннага саюза з ЗША і што перагаворы, якія вядуцца зараз паміж Канадай і ЗША, папярэднічаюць заключэнню гэтага саюза. У аўтарытэтных лонданскіх кругах заяўляюць, што падобныя паведамленні не маюць ніякай падставы.

Камюніке англійскага міністэрства авіяцыі

ЛОНДАН, 23 жніўня. (ТАСС). Міністэрства авіяцыі паведамляе: «Учора днём караван суднаў, які знаходзіўся ў раёне Дуўрскага праліва, падвергся абстрэлу з цяжкіх гармат, устаноўленых на французскім узбярэжжы. За дымавой заслонай удалося скрыць караван ад назірання праціўніка, ні адно судна не пацярпела. Атака германскіх самалётаў таксама адбіта.

23 жніўня ні адзін германскі самалёт не пранік у глыбіню краіны. Усяго за дзень збіты 4 германскія самалёты, англійская авіяцыя страціла 2 знішчальнікі».

Роспуск англійскага парламента на канікулы

ЛОНДАН, 22 жніўня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што сёння ўдзень абедзве палаты англійскага парламента распушчаны на двухтыднёвыя канікулы. Аднак у выпадку ўзнікнення неабходнасці канікулы парламента могуць быць перарваны.

Парламенцкі карэспандэнт агенцтва піша, што, не гледзячы на вайну, некаторыя палітычныя кругі лічаць магчымым, што прэм'ер-міністр захоча ўмацаваць свой кабінет. Некаторыя намёкі на магчымыя змены ва ўрадзе даюцца на падставе меркаванняў аб хваробе Чэмберлена. У выпадку яго адстаўкі не выключана магчымасць некаторых змен у саставе ўрада. Аднак у сучасны момант, паводле заяў бліжэйшых прыхільнікаў Чэмберлена, яго самаадчуванне здавальняючае, і ён мае намер вярнуцца да выканання сваіх абавязкаў.

Перад прэзідэнцкімі выбарамі ў ЗША

НЬЮ-ЙОРК, 22 жніўня. (ТАСС). У сваім выступленні па радыё, звернутым да з'езда дэмакратычнай партыі, Рузвельт заявіў, што многія амерыканскія грамадзяне, у тым ліку і відныя прамыслоўцы, «пакінулі ў баку свае прыватныя справы, каб на час цяперашняга міжнароднага крызіса аддаць сябе ў распараджэнне ўрада». Рузвельт тут-жа ўказаў, што выключэнне складае толькі адзін чалавек, які адхіліў яго запрашэнне. У друку паявіліся паведамленні аб тым, што кіраўнік газетнага аб'яднання Рой Говард адхіліў прапанову Рузвельта аб тым, каб ён прадпрыняў паездку ў краіны Лацінскай Амерыкі са спецыяльнай місіяй. 20 жніўня ў час гутаркі з прадстаўнікамі друку Рузвельт пацвердзіў, што Говард з'яўляецца той асобай, якую ён меў на ўвазе.

У сучасны момант Говард робіць паездку па Далёкім Усходзе. Паводле маючыхся вестак, ён падрыхтоўвае серыю артыкулаў аб Кітаі, Аўстраліі, Японіі, Галандскай Індыі і Філіпінах для газет узначальваемага ім аб'яднання «Скрыпс-Говард».

Некаторыя каментатары, закранаючы публічную заяву Рузвельта аб тым, што Говард з'яўляецца тым амерыканцам, «які адхіліў прапанову служыць ураду ў такі напружаны момант», лічаць, што гэты факт сведчыць аб росце незадаволення Рузвельта некаторай часткай амерыканскага друку. Газетнаму аб'яднанню «Скрыпс-Говард» належыць каля 19 уплывовых газет, падтрымліваўшых кандыдатуру Гувера ў 1928 годзе, кандыдатуру Рузвельта ў 1932 годзе і кандыдатуру Лэндона ў 1936 годзе.

У сучасны момант гэтыя газеты, відавочна, падтрымліваюць кандыдата ў прэзідэнты ад рэспубліканскай партыі Уілкі. Гэта, магчыма, з'яўляецца прычынай адмаўлення Говарда ад прапановы Рузвельта.

Большая частка амерыканскага друку з адабрэннем сустрэла выступленне Уілкі ў Эльвудзе, у якім ён даў згоду балатыравацца ў прэзідэнты ЗША. Заява Уілкі была адобрана ўсімі рэспубліканскімі органамі друку.

Як вядома, у 1936 годзе Рузвельт перамог на прэзідэнцкіх выбарах, не гледзячы на шырокую кампанію, узнятую супроць яго амерыканскім друкам.

НА БЫТАВЫЯ ТЭМЫ

АБ ГАРАДСКІХ ЦЫРУЛЬНЯХ

Каля кожнага крэсла — трумо. Тут нават сцены люстэркавыя. На першы погляд здаецца, што ў гэтай цырульні культурна абслугоўваюць наведвальніка. Але пабудзьце тут лядоўга і вы хутка пераканаецеся ў адваротным. Вось раздаецца званок. У зал уваходзіць кліент. Яго сустракае майстар, жэстам указвае на свабоднае крэсла.

— Садзіцеся.

— Мне толькі пабрыцца,—папярэджвае наведвальнік. Пасля брыцця майстар прапануе масаж.

— Непатрэбна, — адказваюць яму.

— Ды ў вас на твары высыпка, вам неабходны масаж, і майстар, не чакаючы адказу, лоўка змазвае шчокі вазелінам.

Побач на крэсле сядзіць другі наведвальнік з намыленым тварам. Майстар точыць брытву і ў тэты-ж час гутарыць з другім работнікам цырульні. Тэма звычайная: як набыць пуцёўку ў дом адпачынку, як ідуць сямейныя справы. Кліент з намыленым тварам цярпліва чакае.

— Колькі мне загадаеце сядзець? — нарэшце пытае ён.

— Нічога, не хвалюйцеся, мы яшчэ раз намылім вам твар, гэтага дабра хапае.

Кліент аглядае сурвэтку і заўважае:

— Чым гэта вы абярнулі мне галаву? Гэта-ж ануча!

— Здаецца, у вас на вачах я ўскрыў пакет, адтуль я вынуў сурвэтку і кістачку.

— І вы гэта лічыце за сурвэтку?

— Што яны брудныя, гэта, мілок, віна не наша. У такім выглядзе мы іх атрымалі, — апраўдваецца майстар.

Падобныя размовы можна часта пачуць у цырульні № 6 на Савецкай вуліцы.

Дакучлівасць некаторых майстроў даходзіць да таго, што, каб хутчэй пазбавіцца ад іх, мімаволі згаджаешся на ўсе прапановы: адэкалонам асвяжыцца і галаву памыць, масаж зрабіць, падправіць бровы, віскі, — ды мала чаго майстар можа выдумаць. А потым, глядзіш, ён урачыста ўручае вам чэк на 5—6 рублёў.

Асабліва стараюцца ў гэтых адносінах майстры Баршчоў і Фельдман.

Многае аб рабоце гэтай цырульні гаворыць кніга прапаноў і скарг. У ёй можна сустрэць нямала скаргаў на грубыя адносіны майстроў, на дрэнную якасць работы і дакучлівасць.

А колькі ёсць выпадкаў, калі кліент уходзіць з парэзаным тварам, нячыста пабрытым, дрэнна падстрыжаным.

Аднак, не верна было-б сцвярджаць, што ўсе майстры працуюць недобрасумленна. Ёсць тут і такія работнікі, якія з любоўю, чэсна выконваюць сваю работу. Узорна працуе майстар тав. Барсук. У 1930 г. яна паступіла ў цырульню прыбіральшчыцай. Зараз яна стала адным з кваліфіцыраваных майстроў. Уважліва адносяцца да работы тт. Каган і Валковіч.

**

На рагу Савецкай і Свярдлоўскай вуліц змяшчаецца цырульня № 1. У ёй працуюць кваліфіцыраваныя майстры. Аднак, кліенты не задаволены работай цырульні. Тут таксама навязваюць «прымусовы асартымент» — тое, чаго не патрабуе кліент. Майстар Рубенчык — спецыяліст на такія штукі, ён з першага погляду вызначае, колькі можна «выкачаць» з кліента.

Надобнае з'явішча можна наглядаць і ў іншых цырульнях горада. Але ўсё гэта не турбуе праўленне арцелі цырульнікаў «Чырвоная зорка». Загадчык вытворчасці тав. Эльтэрман задаволена расказвае: «У мінулыя годы нашы цырульні працавалі горш, а цяпер ёсць паляпшэнне...»

Шкоднае супакаенне! Работа цырульняў не задавальняе працоўных Мінска. У іх трэба неадкладна навесці парадак, наладзіць культурнае абслугоўванне наведвальнікаў.

Р. СІМКІНА.

Малады Беластоцкі скульптар Н. Я. Рапапорт за работай над скульптурнай групай, прысвечанай вызваленню Чырвонай Арміяй працоўных Заходняй Беларусі ад панскага гнёту.
Фото Б. Хэніча. (Фотахроніка БЕЛТА).

НАСТАЎНІЦКАЯ НАРАДА ГОРАДА МАГІЛЕВА

МАГІЛЕЎ. (Кар. «Звязды»). 22-га жніўня ў памяшканні клуба партыйнага актыва распачала сваю работу нарада настаўнікаў г. Магілева.

Нарада, якая прадоўжыцца 3 дні, разгледзіць наступныя пытанні: вынікі работы школ за 1939/40 г. і задачы на 1940/41 вучэбны год; роля вучнёўскіх арганізацый у справе выхавання свядомай дысцыпліны ў школе; арганізацыя і правядзенне ўрока; работа класнага настаўніка; работа педсовета.

На нарадзе прысутнічае больш 500 чалавек.

КНІГІ ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ

Рэдакцыя дзіцячай літаратуры Дзяржаўнага выдавецтва пры СНК БССР выдала на беларускай мове многа цікавых кніг для дзяцей. Выйшлі з друку і паступілі ў школьныя бібліятэкі выбраныя творы Ф. Багушэвіча. У перакладзе на беларускую мову выйшлі кнігі Шарль дэ-Костэра —«Тыль Уленшпігель», Сервантэса—«Дон Кіхот», Н. А. Некрасава—паэма «Каму на Русі жыць добра», В. Гётэ — «Рэйнэке ліс» — у перакладзе з нямецкай мовы В. Вольскім.

Падрыхтаваны да друку творы беларускага пісьменніка Дуніна-Марцынкевіча — паэма «Гапон» і камедыі «Пінская шляхта» і «Залёты» (уступны артыкул для гэтай кнігі напісаў дырэктар інстытута літаратуры і мовы Акадэміі навук БССР тав. Барысенка); зборнік апавяданняў беларускага празаіка Ядвігіна Ш., зборнік М. Багдановіча — «Лірыка», выбраныя творы беларускай паэтэсы Цёткі (Пашкевіч), вершы і паэмы П. Труса, выбраныя творы Э. Самуйлёнка і М. Лынькова.

Зданы ў друк «Вершы» — Я. Коласа, «Паэмы» — Я. Купалы, «Выбраныя творы» — К. Крапівы, «Вершы і паэмы» — П. Броўкі, «Вершы і паэмы» — П. Глебкі.

Кінофестываль

ПІНСК. У Пінску пачаўся гарадскі дзіцячы кінофестываль, прысвечаны Міжнароднаму юнацкаму дню і пачатку навучальнага года. У праграме фестываля— лепшыя савецкія кінокарціны: трылогія аб вялікім пралетарскім пісьменніку Максіме Горкім, трылогія аб бальшэвіку Максіме, карціны «Патрыёты», «Сямікласнікі», рад кароткаметражных фільмаў.

Фестываль працягнецца да 1 верасня. Будзе абслужана 10 тысяч дзяцей горада.

(БЕЛТА).

Тэатр музыкальнай камедыі ў Беластоку

Да гэтага часу Дзяржаўны тэатр музыкальнай камедыі БССР не меў памяшкання для пастаяннай работы.

Згодна рашэння ўрадавых органаў памяшканне беластоцкага тэатра перадаецца ў пастаяннае карыстанне Тэатра музыкальнай камедыі. Пасля заканчэння гастроляў у Мінску і іншых гарадах тэатр пачне працаваць на сваёй пастаяннай базе ў Беластоку.

Жыллёвыя дамы для швейнікаў Мінска

У Мінску на Грушаўскім пасёлку пачата будаўніцтва чатырох 8-кватэрных дамоў для рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў швейнай фабрыкі «Кастрычнік». Швейная фабрыка імені Крупскай будуе два 8-кватэрныя дамы ў раёне парка культуры ім. Горкага. Усе дамы павінны быць закончаны ў бягучым годзе. Іх кошт—каля 1 мільёна рублёў. Сродкі адпушчаны з дырэктарскіх фондаў.

Дзяўчаты-трактарысткі

У радзе раёнаў рэспублікі арганізаваны гурткі па падрыхтоўцы без адрыву ад вытворчасці дзяўчат-трактарыстак. У іх займаецца 1.367 чалавек. 800 дзяўчат ужо атрымалі права на ваджэнне трактара. Толькі ў адной Палескай вобласці ў гэтым годзе падрыхтавана 64 трактарысткі.

Усе слухачы гурткоў прымацаваны на перыяд палявых работ да трактарных брыгад для практычнай вучобы.

Дом для дзяцей-інвалідаў

У былым маёнтку Ілова, Вілейскай вобласці, заканчваецца абсталяванне новага рэспубліканскага дома Наркамата сацыяльнага забеспячэння для дзяцей-інвалідаў. У доме будзе змешчана 100 чалавек. Ён адкрыецца ў пачатку верасня.

„ДЗЕНЬ НОВАГА СВЕ[ТУ]"

Калі бой крэмлёўскага гадзінніка [...] сціў паўдзён суботы, 24 жніў[ня], [ва] ўсіх канцах Савецкага Саюза дзес[...] ноаператараў пачалі здымаць [...] для вялікага поўнаметражнага д[...] тальнага фільма «Дзень новага [...]». Гэты фільм, які ажыццяўляе цэ[...]ная студыя кінохронікі ў Маскве [...] жа звычайны дзелавы дзень 16 с[...] рэспублік.

Савецкая Беларусь і яе новыя, з[...] абласці, зоймуць у гэтым фільме [...] месца. Аператары Мінскай студыі [...]нікі заснімуць радыёзавод у Мінску [...] пра-Бугскі канал, Белавежскую [...] Беласток, усебеларускія водныя [...] ніцтвы ў Гомелі і інш.

Пасля сканчэння здымак увесь [...]ял будзе адпраўлен у Маскву.

Выстаўка праектаў помн[іка] „Вызваленне Заходня[й] Беларусі Чырвонай Армі[яй]"

Закончыўся конкурс на складанн[е пра]ектаў помніка «Вызваленне Заходняй [Бела]русі Чырвонай Арміяй». Помнік буд[зе ўс]таноўлен у г. Беластоку.

У пачатку верасня ў файэ Дзярж[аўнага] тэатра оперы і балета БССР адкры[ецца] выстаўка конкурсных праектаў. Тут [бу]дуць прадстаўлены работы скульп[тараў] Саюза—заслужанага дзеяча маста[цтваў] М. Г. Манізера, скульптараў Н. В. [...]скага (Ленінград), Г. І. Матавілава [...]ква) і скульптараў БССР М. А. К[...] А. К. Глебава, А. В. Грубэ, А. М. Б[...] і інш.

(БЕЛ[ТА]).

Рамонт будынка Тэатр[а] юнага гледача БССР

Пачаўся капітальны рамонт памя[шкан]ня Дзяржаўнага тэатра юнага г[ледача] БССР у Мінску. Урадам адпушчан[а на] гэтай мэты поўмільёна рублёў.

Рамонт будзе закончан да гад[авіны] Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Суд

ГРАБЕЖНІКІ

Беластоцкі акруговы суд разгл[едзеў] справу грабежнікаў Г. Ф. Бусько, [О. А.] Яхімовіч і О. Ю. Гуган, якія зрабіл[і рад] узброеных нападаў на жыхароў Бела[стоц]кай і Брэсцкай абласцей.

У ноч на 21 сакавіка злачынцы [напа]білі на хутары Вількава, Лапскага р[аёна] сям'ю А. К. Курыся. Звязаўшы муж[чын] дротам, а жанчын і дзяцей вяроў[камі,] грабежнікі запрэглі каня гаспадара і [па]везлі многа хатніх рэчаў.

Ноччу 6 красавіка банда з'явілас[я на] хутар Рэпіна, Маньkоўскага сельсо[вета.] Уся сям'я селяніна Войтаха з 13 чал[авек] даўно спала. Але стук у акно нару[шыў] сон. На пытанне, хто стукае і хто па[тра]бен, быў адказ: «Адкрыйце, мы прадс[таў]нікі ўлады, прыйшлі для некаторай пра[вер]кі». Зайшоўшы ў дом, «прадстаўнікі [ўла]ды» патрабавалі грошай. Затым звяза[ўшы] вяроўкамі ўсіх членаў сям'і, грабеж[нікі] запрэглі каня гаспадара, наклалі по[ўны] воз рэчаў і харчовых прадуктаў і с[хава]ліся.

У Сямяціцкім раёне быў аграблен с[еля]нін Пікулінскі.

Арганізатар банды Г. Ф. Бусько пр[ыга]воран судом да вышэйшай меры пака[ран]ня—расстрэлу, О. А. Яхімовіч—да 10 [год] пазбаўлення волі з паражэннем выбар[чых] правоў пасля адбыцця пакарання на [...] год, О. Ю. Гуган—да 8 год пазбаўле[ння] волі з паражэннем у выбарчых пра[вах] пасля адбыцця пакарання на 3 годы.

Акрамя таго асуджаны скупшчыкі [на]грабленых рэчаў—І. А. Эзеровіч на 3 [го]ды пазбаўлення волі з паражэннем у выб[ар]чых правах пасля адбыцця пакарання [на] 2 годы і І. В. Бароўскі—на 6 меся[цаў] прымусовых работ.

Вярхоўны суд БССР прыгавор Беласт[оц]кага акруговага суда пакінуў у сіле.

І. МІН[...]

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОЎ.

ДЗЯРЖАЎНЫ ОРДЭНА ЛЕНІНА ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА БССР

з 23 жніўня адкрыт папярэдні продаж білетаў на сямідзёнку

1 і 3 ВЕРАСНЯ **КВЕТКА ШЧАСЦЯ** Опера ў 3 дзеях, з пралогам. Музыка А. ТУРАНКОВА.

КАСЫ ТЭАТРА ПРАЦУЮЦЬ з 12 да 6 г. вечара ў НАСТУПНЫХ МЯСЦАХ: пл. СВАБОДЫ (б. Дом саюзаў), ДОМ УРАДА (правае крыло, газетны кіёск), ГАСЦІНІЦА «БЕЛАРУСЬ», ГАСЦІНІЦА «ЕЎРОПА» і памяшканне ТЭАТРА ОПЕРЫ І БАЛЕТА (пл. Парыжскай Комуны). ДАВЕДКІ па тэл. 21-420.

ГАСТРОЛІ ДЗЯРЖАЎНАГА РУСКАГА ДРАМАТЫЧНАГА ТЭАТРА БССР. (Памяшканне Дзярж. яўрэйск. тэатра БССР) 24 жніўня «СОБАКА НА СЕНЕ». Пачатак у 8 г. 30 м. вечара.

ДЗЯРЖЦЫРК (парк ім. Горкага, тэл. 22-725). СЁННЯ ВЯЛІКАЯ ЦЫРКАВАЯ ПРАГРАМА ў 3 аддзяленнях. Прадаўжэнне матчаў французскай барацьбы.

БЕЛАРУСКАЯ КАНТОРА „ГЛАВКИНОПРОКАТ" ВЫПУСКАЕ з 24 жніўня ў кінотэатры „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА" НОВЫ ГУКАВЫ МАСТАЦКІ ФІЛЬМ

ЦАНА ЖЫЦЦЯ

Рэжысёр — ЦХАНАЎ. Аператар — В. ФРАНЦІСОН. У ГАЛОЎНЫХ РОЛЯХ: Доктар Ястрабаў—засл. арт. рэсп. Л. ПЕЛЬЦЕР. Софія Мерэдава—Ірына ІВАНОВА. Курбан Мерэдаў — І. КЛЮКВІН. ВЫТВОРЧАСЦЬ АШХАБАДСКАЙ КІНОСТУДЫІ.

Ленінградскае ваенна-ветэрынарнае вучылішча Чырвонай Арміі аб'яўляе ПРЫЁМ НА 1940/41 ВУЧЭБНЫ ГОД. Тэрмін навучання 2 годы.

1. У ВУЧЫЛІШЧА ПРЫМАЮЦЦА: а) малодшы начсастаў звыштэрміновай службы, малодшы начсастаў 3-га года тэрміновай службы і чырвонаармейцы ўсіх гадоў прызыва; б) малодшы начальствуючы і радавы састаў запаса; в) грамадзянская моладзь. Узрост — ад 18 да 25 год уключна.
2. АГУЛЬНААДУКАЦЫЙНАЯ ПАДРЫХТОЎКА: Ваеннаслужачыя і асобы з запаса прымаюцца з асветай не ніжэй 8 класаў, грамадзянская моладзь з поўнай сярэдняй асветай. Іспыты праводзяцца па рускай мове, матэматыцы і гісторыі СССР.
3. ПРЫЁМ І ПАДАЧА ЗАЯЎ: Ад ваеннаслужачых да 10 верасня, ад знаходзячыхся ў запасе і грамадзянскай моладзі да 15 верасня. Ваеннаслужачыя падаюць заявы камандзірам сваіх часцей, а астатнія — РАЙВАЕНКАМАТАМ, або начальніку вучылішча.

КАМАНДАВАННЕ ВУЧЫЛІШЧА.

Беларускі вучэбны камбінат УПК ЦУНГУ Дзяржплана СССР аб'яўляе НАБОР курсантаў НА 6-МЕСЯЧНЫЯ КУРСЫ па падрыхтоўцы бухгалтараў. ПРЫЁМ ЗАЯЎ да 1 ВЕРАСНЯ. ЗАЯВЫ З ДАКУМЕНТАМІ накіроўваць па адрасу: г. Мінск, Беларускі вучэбны камбінат УПК ЦУНГУ Дзяржплана СССР.

РАСПАРАДЖЭННЕ № 16 ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА МІНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА ДЭПУТАТАЎ ПРАЦОЎНЫХ Ад 5 жніўня 1940 г.

АБ МЕРАПРЫЕМСТВАХ ПА БАРАЦЬБЕ З ДЗІЦЯЧАЙ БЕЗНАДЗОРНАСЦЮ

1. Забараніць прабыванне дзяцей да 14-гадовага ўзросту на вуліцах пасля 21 гадзіны, за выключэннем тых выпадкаў, калі дзеці знаходзяцца ў суправаджэнні бацькоў або апекуноў.
2. Забараніць прабыванне дзяцей да 14-гадовага ўзросту на вячэрніх спектаклях, кіносеансах, а таксама допуск іх пасля 21 гадзіны ў клубы, сады, паркі, стадыёны і іншыя адпаведныя весялільныя месцы, за выключэннем арганізаваных на...

6. Устанавіць адказнасць у адміністратыўным парадку бацькоў і апекуноў за нарушэнне гэтага распараджэння ў выглядзе папярэджання, штрафа ў размеры 100 рублёў або папраўча-працоўных работ да 14 дзён, накладаемых адміністратыўнымі камісіямі пры выканкомах райсоветаў дэпутатаў працоўных.

Бацькі і апекуны за азорства і вулічнае хуліганства дзяцей...

ЗАВОДУ імені КІРАВА ПАТРАБУЮЦЦА для работы на заводзе: ГАЛОЎНЫ БУХГАЛТАР, НАЧАЛЬНІК ФІНАНСАВАГА АДДЗЕЛА, ТОКАРЫ, ПЛОТНІКІ І СТАЛЯРЫ. Звяртацца: Мінск, Акцябрская, 9.

ПАТРАБУЕЦЦА ВЕТУРАЧ-ВЫКЛАДЧЫК.

МІНАБЛКІНОПРАЎЛЕННЮ ПАТРАБУЕЦЦА НАЧАЛЬНІК АДДЗЕЛА КАДРАЎ і КУР'ЕР-ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦА.

БЕЛСЕЛЬГАСХІМСНАБУ ПАТРАБУЮЦЦА: ГАЛОЎНЫЯ БУХГАЛТАРЫ.

У аддзел аб'яў званіце па тэл. 21-360